

Erkel négykezesek

A budapesti Duo Fresco koncertje

A magyar Himnusz zeneszerzője, Erkel Ferenc születésének 200. évfordulójára emlékezünk november elején a *Teleki Magyar Házban* is. **Ma délután, november 5-én 18.00 órától** a budapesti Duo Fresco (apa és lánya, Fancsal János és Fancsal E-mese - zongora négykezes) koncertezik a *Teleki Magyar Házban*. M. soron:

Erkel F.-Doppler F.: Sarolta;

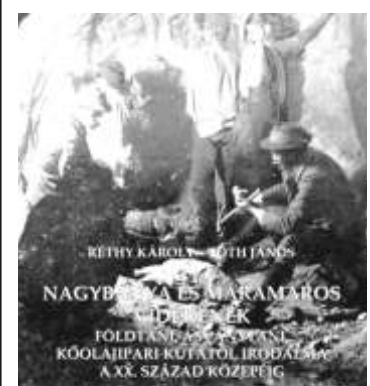
Erkel F.-Kecskés Balázs: Erzsébet (Cavatina és Zárójelenet a II. felvonásból);

Horváth Barnabás: Kornéliához; Parafázis Egressy Béni Hollósy Kornéliának ajánlott dalaira, zongorára 4 kézre (sbemutató);

Erkel F.-Ábrányi K.: Bánk bán.

A hangversenyt rövid könyvbemutató zárja, a *Fancsal János* által írt/szerkesztett magyarörmény kiadványokból.

A belépés ingyenes, szeretettel várjuk az érdeklődőket!

Könyvbemutató

Azoknak emlékére, akik a bányásztársadalom hasznos tagjai voltak...

A zalaegerszegi Magyar Olajipari Múzeum legújabb, Nagybánya és környéke bányászatához kapcsolódó kiadványa kerül az olvasókörzönség asztalára **november 9-én, kedden 18.00 órai kezdettel** a *Teleki Magyar Házban*. A „**Nagybánya és Máramaros vidékének földtani, ásványtani, kőolajipari kutatási irodalma a XX. század közepéig**” című, több mint 300 címszót tartalmazó életrajzi lexikont - amelyet lapunk belső oldalain részletesen is ismertettünk - a szerzők, *Tóth János* és *Réthy Károly* jelenlétében és közreműködésével fogjuk a közönségnek bemutatni.

Szeretettel várjuk az érdeklődő és vásárló közönséget!

1940. szeptember 7-én vonult be Nagybányára a magyar honvédség. Az 1941-es népszámlálási adatok szerint a város 21399 lakosából 17554 magyar.

Tombola

Pro Genius Egyesület tombolajegyeket bocsátott ki Agricola Lídia (1914-1994) egyik festményének kisorsolására. Az 1965-ben készült, 95x75 centiméteres olajfestmény felbecsült értéke 5000 lej. Tombolajegyek 10 lejes áron kaphatók a *Bányavidéki Újszó* szerkesztőségében, a *Teleki Magyar Házban*, valamint a máramaros megyei RMD Székházban is.

Az akciót már hónapokkal ezelőtt elindítottuk, eddig azonban az 500-ból csupán 172 jegy talált gazdára. A sorsolásra csak akkor kerülhet sor, ha valamennyi jegy elkelt. A befolyt összeget a *Bányavidéki Újszó* felhalmozódott államadósága törlesztésére fordítjuk.

Az 500 jegyből egy nyer. Aki megnyeri viheti a szerkesztőség tulajdonában lévő festményt.

Költségvetés-kiegészítés, „utcakeresztel”, iskolahálózat-b vítés..., viszonylag zökken mentesen

Nagybánya önkormányzatának rendes ülése

(BÚSz-tudósítás) Múlt csütörtökön, október 28-án – de már lapzártá után – került sor Nagybánya Megyei Jogú Város Tanácsának rendes ülésére. Az utóbbi jelzést vehetnénk akár szó szerint is, hiszen az eddig tapasztalt civakodások, betartások, üzenetek ezúttal csak tompított formában jelentkeztek, a városatyák szinte testvéri szeretettel tették tanúbizonyságot. Persze, kivételek azért voltak, lásd: az egyik kormánypárti helyi tanácsos, aki az utóbbi négy-öt évben a szolgálatos feljelentget szerepében tetszeleg, egyik javaslatának visszautasítása után kiment a teremből, majd meggondolta magát és bejelentette, hogy a továbbiakban, bár jelen lesz, nem szavaz meg semmilyen napirendi pontot, még ha az a saját javát is szolgálná. Node, nem úgy ölik a cigányt, akarom mondani, nem oda Buda, azért a kis huncut csak megszavazott egynémely tervezetet.

De lássuk, miről döntöttek városunk választott képviselői. Napirendelt *Cristian Niculescu* gárda a Moldovei – Olteniei zóna területrendezési tervéről, *Virág Árpád* RMD Székházban a Nagybánya – Szakállasdombó (Dumbrăvița) – Groși (Társfalva) szövetségével létrehozandó vadspark jelenlegi stádiumáról kért tájékoztatást. *Pop Tefan* azt nehezményezte, hogy kőborkutyák újfent elszaporodtak városunkban, megoldást sürgetett, *Dolha* alpolgármester úr pedig bejelentette, hogy november elsejétől a közösségi rendéség új egyenruhába bújik, amit az egyik ágens büszkén be is mutatott.

A rendes ülésen területrendezési, bérbeadási, vásárlási tervezeteket fogadott, illetve utasított el a tanács; tíz évre ingyenes használatra bocsátotta a tanács a megyei labdarúgó egyesületnek a ferenczyi futballpályát, amely az ifjú sportolók képzését fogja szolgálni; költségvetés-kiegészítést eszközölt a városi büdzsét illetően; építkezési engedélyekről döntöttek; a fiatalok lakásépítésének elsegítése érdekében földosztó bizottságot neveztek ki; utcákat „kereszteltek”; egy kis pénzt osztottak gólyabálra az iskoláknak; sportolókat részesítettek pénzjutalomban; lefaragtak a gigakalória árából; a városi színház régi-új igazgatóbizottságot kapott; b vítették az iskolahálózatot; díszpolgárságról döntöttek; elfogadták a Forrásliget (Izvoarele) – Bori tea sápadicsom területrendezési tervét.

Simori Sándor

Beteg egészségügy

A nagybányai „Constantin Opris” Megyei Sürgősségi Kórháznál pénzügyi miatt csak a sürgősségi eseteket fogadják, a többi kezelésre vagy kivizsgálásra beutalt beteg várólistára kerül. A sürgősségi eseteken kívül elnyit élveznek a várólistán k, a gyerekek és mindazok, akiknek a betegsége nem terhalasztást. Így a krónikus betegségeken szenvedőknek, illetve a különféle kivizsgálásokra jelentkező betegeknek türelmesen ki kell várniuk, hogy ürüljenek az ágyak.

Erre a korlátozásra azután került sor, hogy az utóbbi időben az egészségügyi intézmény több beteget volt kénytelen ellátni annál, mint ami az *Egészségügyi Biztosítóval* kötött szerződésben szerepelt.

Ugyisint a felsővisői kórház vezetősége is takarékoskodni kényszerült, azt kérve az egészségügyi intézmény vonzáskörébe tartozó önkormányzatoktól, hogy járuljanak hozzá a fenntartási, üzemeltetési költségekhez. Ellenkezes esetben arra kényszerülnek, hogy kizárólag felsővisői betegeket fogadjanak.

Erre vonatkozóan már városi tanácsi határozat is született, az érintett önkormányzatokat, a *Máramaros Megyei Közegészségügyi Igazgatóságot* és a *Kormánybiztosi Hivatalt* pedig körlevélben értesítették a döntésről. Természetesen a sürgősségi eseteket továbbra is fogadják és ellátják. (tamási)

Toborzó

A nagybányai *LENDVAY MÁRTON Színháztársaság* új tagok jelentkezését várja. Énektudás elnyit!

Jelentkezni a 0722-656437-es (*Kriszsanovszki Enik*), vagy a 0761-046228-as (*Simori Sándor*) telefonszámokon lehet.

A belső oldalakon:

- Hír-turmix
- Októberi sikerek
- ...akik a bányásztársadalom hasznos tagjai voltak...
- Humor-zsák
- ...nem válhatnak returjegyvet...

Hírek a Teleki Magyar Házból

A *Teleki Magyar Ház* órarendje: hétfő -péntek 14-20 óra között, szombaton 11-20 óra között. Vasárnap zárva. Telefonszámaink: 0262-212668, 0744-919166; 0740-751490.

Vár a TáncHáz!

Bár nagyon sokan és egyre többen vagyunk (lassan a nagytermeket is kínjuk...) november 8-án, hétfőn 18.00 órától is szeretettel várjuk a Házban régi és új tánczásokat! Cserecipi t hozzatok magatokkal és igényeljétek a tánczás könyvecskéket! A tánc-házidény végén, 2011-ben is ajándék néptánc-táborozást sorsolunk ki a leg-szorgalmasabb tánczások között.

Gyógytornászok, figyelem!

A jövő héten sem kedden, hanem szerdán 17.00 és 18.00 óra között várjuk a nagybányai ASPOR csoport tagjait és az új érdeklődőket a *Teleki Magyar Ház*ba!

Könyvek a Házban

Tatárok, betyárok, bányarédek (Folklorhágyományok Nagybánya vidékén) – 35 lej

Nagybánya és környéke – 30 lej
Dudás Gyula festményvázlatai katalógusa – 35 lej

Nagybányai magyar képzőművészek katalógusa – 15 lej

Szilágyi Domokos családi levelezése – 15 lej

Martin János: Sorsvállalás (életrajzi regény, nagybányai vonatkozásokkal) – 20 lej

Murádin Jenő -Szücs György: Pittner Olivér (m. vészeti monográfia) – 35 lej

Murádin Jenő: Tasso Marchini – 40 lej

Murádin Jenő: Olasz földön – 15 lej
Pataki János képes útikönyvei: Má-

ramaros, ahol megállt az idő (67 lej), Székelyföld, a legendák világa (70 lej), Székelyföld ízei (70 lej), Szászföld, a várak világa – 70 lej.

Schönherr Gyula breviárium – 20 lej.

Szálka Róbert: Kalandozások az ismeretlen Máramarosban – 13 lej

A Nagybánya-óvárosi Református Egyházközösség története – 15 lej

Jánk Károly: Hajnali hinták (gyermekversek) – 15 lej

Érdeklődni, vásárolni lehet a *Teleki Magyar Ház*ban!

Rövid hírek

* Legközelebb november 17-én, szerdán reggel 7.30-kor indul kisbusz a *Teleki Magyar Ház*tól Vásárosnamény gyógyfürdőre. Az utazási költség 40 lej, plusz 600 Ft belépő. Indulás reggel 7.30-kor a *Teleki Magyar Ház*tól. Jelentkezni, érdeklődni az intézmény irodájában és telefonszámain lehetséges. November 15. után visszamondott utazás esetén a már befizetett útiköltséget nem tudjuk visszatéríteni. Köszönjük megértésüket!

* Idén is indulnak a *Teleki Magyar Ház* népszerű angol, német TANFOLYAMAI! Jelentkezéseket várunk személyesen, vagy a Ház telefonszámain! A számítógépes tanfolyamhoz megvannak a jelentkezők, a feliratkozottakat telefonon fogjuk értesíteni a tudnivalókról.

* **OLVASS NEKEM!** minden második szerdán 16 órakor – legközelebb november 10-én – a *Teleki Ház*ban!

* *Sebestyén Erzsébet* és *Matyikó Margit* egy-egy szép festményét fogjuk

SolarCenter Romania

Nagybánya; Zorilor 67; tel.: 0744-553.095
www.solarcenter.ro email: office@solarcenter.ro

Napkollektoros fűtés rendszerek tervezése, kivitelezése és forgalmazása importőri árakon.

A legfinomabb kürt skalács

kiárusítani az idei **KARÁCSONYI VÁSÁR** keretében. Tombolajegyeket 10 lejese áron lehet vásárolni a *Teleki Magyar Ház*ban, ahol az eredeti festmények is megtekinthetők. A sorsolásra december 11-én, szombaton kerül sor, a pontos időpontot később közöljük. A bevétel egyharmadát a *Teleki Magyar Ház* céljaira ajánlották fel a képzőművészek!

Képviselő fogadóórák

Béres István parlamenti képviselő továbbra is minden hónap első péntekén - elre bejelentett igény esetén a hónap harmadik péntekén is - délután 10-13 óra között a *Teleki Magyar Ház*ban várja a kedves nagybányai és környékbeli választókat. Bejelentkezés a 0262-217103-as nagybányai (RMDSZ), vagy a 0262-318805-ös máramarosszigeti telefonszámon lehetséges.

Hera u. 10. sz., tel. 0262/218021, 218072, 0720530066.
e-mail: mmgbaiamarc@yahoo.com

TERVEZ ÉS KIVITELEZ:

- Gáz, fűtés és vízszervezési rendszereket.
- Vízellátási és szennyvízelvezető rendszereket.

GYÁRT ÉS FORGALMAZ:

- Polietilén - acél ármenettel készült, gáz, víz és szennyvízelvezető hálózatokhoz.
- Tipizált polietilén gázvezetők - RISER
- MMG típusú gázszabályzó - mérő állomások, kisfogyasztói használatra.
- KHS típusú gázszabályzó, 10-200 köbméter közötti szabályzó tartományal
- GÁZGÉP típusú, kompakt gázszabályzó - mérő állomások, nagyfogyasztói használatra.
- PAKOTI típusú, földgázzal működő, villárcs és fűtési sugárzó hőszigetelők.

Az Ön lapja

Röviden

Forgalomkorlátozások

A *Gold Plaza* megnyitása miatt forgalomkorlátozásokra kell számítani a városban.

Tegnap este lezárták a Decebal sugárút Victoriei és Independentei utcák közötti szakaszát, mivel az eseményre meghívott előadók számára színpadot építettek. Ezt a szakaszt csak szombaton reggel 7 órakor nyitják meg újra a forgalom elteremtéséért, miután a ma esti koncerteket követően lebontják a színpadot.

A fennakadások elkerülése végett pénteken délután és este mintegy 7 órára teljesen lezárják a forgalom elteremtésétől függetlenül egyik szakaszát, a Republicii sugárút keresztezését egészen a Szatmárnémeti irányában található körforgalomig. Az arra autózók kerülő úton juthatnak be a városba, vagy kerülhetnek ki Nagybányáról.

Természetesen forgalomirányító táblákat is kihelyeznek az említett szakaszokra, hogy a gépkocsivezetők időben figyelmeztessék a változásokra. A buszjáratok pályája is módosul.

Pert nyertek a pedagógusok

Pert nyertek a Máramaros megyei pedagógusok a minisztériummal szemben, a 100 eurós vásárlási utalványok és az ingázóknak járó juttatások ügyében. Mintegy 5600 pedagógus jut ily módon beígért és elmaradt pénzéhez.

Tavaly a pedagógusok mindössze 150 lejt kaptak készpénzre abból a 100 eurónak megfelelő összegből, amit didaktikai eszközök vásárlására kellett volna fordítaniuk. A nemrég kihirdetett bírósági ítélet értelmében, amennyiben a visszamaradt összegek 15 napon belül nem kerülnek kifizetésre, a felperesnek jogában áll végrehajtóhoz fordulni. Ez esetben a Megyei Tanfelügyelőség, a Tanügyminisztérium és a Pénzügyminisztérium ellen végrehajtási eljárás indul.

A szakszervezeti vezetők külön felkérték az önkormányzatok képviselőit és a Megyei Tanácsot, hogy tegyenek eleget a bírósági határozatba foglaltaknak.

Új utcák Nagybányán

Nemrég hat új utcával bővült Nagybánya úthálózata. Erről a Városi Tanács döntött legutóbbi ülésén.

Az egyik utcát, amelyik a Firiza utcától húzódik nyugati irányba mintegy 400 méteren keresztül, V-líniának nevezték el. Az új utca szélessége változó, és zsákutcának minősül.

A másik utca, pontosabban sétány az Electrolizei utcából nem tér ki, szintén nyugati irányába, 25 méterrel hosszabb, mint az első, szélessége 7 méter, és szintén zsákutcaként van elkönnyelve. Nevét a f utcaáról kapta, vagyis: Electrolizei sétánynak nevezték el.

A többi újonnan „keresztelt” utca attól függ en, hogy hová vezet elnevezve Dealul Groilor, Dumbrăvița, Copalnic és Cărbunar utcának.

Ezek az utcák bekerültek a város utcajegyzékébe, adózási szempontból pedig az úgynevezett D-kategóriájú körzethez tartoznak.

Perelik az önkormányzatot a rossz utak miatt

Idén eddig 24-en perelték be a nagybányai önkormányzatot az utak rossz minősége miatt.

Első sorban a biztosítótársaságok folyamodtak ehhez a végső megoldáshoz, mivel egyre több az olyan ügyfelük, akinek a gépkocsija - közvetlenül vagy közvetve - a kátyúk miatt rongálódott meg. Átlagosan ezer és kétezer lej közötti összegeket ítélt meg a bíróság kártérítés címén.

Természetesen nem csak Nagybányán, hanem a megye más részein sem sokkal jobb a helyzet. Igaz, idén csak a nagybányai bírósághoz nyújtottak be keresetet az utakkal kapcsolatban, viszont hatalmasan több esetben, mint tavaly.

Emlékeztetünk: nemrég Szinérváralja határában egy férfi olyan szerencsétlenül hajtott bele méregdrága személygépkocsijával egy kátyúba, hogy kinyírtak az autó légzsákjai. Mondanunk sem kell, mekkora anyagi kár keletkezett. Arról nem is beszélve, hogy szintén a közelmúltban halálos kimenetelű baleset is történt a megyében a rossz út miatt. (tamási)

HÍR-TURMIX

Azt beszéli már az egész város, hogy...
Összeállította: Tamási Attila

Negyedikiek vagyunk, holtversenyben

Egy most közzétett kimutatás szerint Maramaros megye országos negyedik helyen áll a felső fokú végzettséggel rendelkező munkanélküliek arányát tekintve.

Az első helyet a város tudhatja magáénak, ott a munkanélküliek 19 százaléka rendelkezik felső fokú végzettséggel. Következik a sorban Arad megye 10,7 százalékkal, majd 10,3 százalékkal Brassó és Gorj megye.

Megyénk Hunyad megyével osztozik a nem éppen dicsőséges lajstrom negyedik helyén, a maguk 10,2 százalékos arányával. Ez azt jelenti, hogy a jelenleg nyilvántartott 13559 maramarosi munkanélküliből 1396-nak van valamilyen felső fokú végzettsége.

A tanulmány elkészítői úgy vélik, a felső iskolát vagy egyetemet végzettek alacsony foglalkoztatási aránya elsősorban annak tudható be, hogy a cégek számára túl nagy anyagi terhet jelent a magasabb bérezési szintet megkövetelő állások meghirdetése.

Maramaros megyében jelenleg 281 állás közül választhatnak az érdeklődők. Ebből azonban mindössze 8-10 az olyan állás, amit felső fokú végzettséggel rendelkezők számára tartanak fenn.

Munkába álltak a közösségi rendőrök

Hétfőn megkezdte tevékenységét az újonnan létrehozott nagybányai közösségi rendőrség. Igaz, az egyenruhások csak november negyedikétől büntetik mindazokat, akik nem tartják be a városi tanács határozatait.

Az önkormányzatnak alárendelt állomány javarészt a Megyei Rendőrség közelmúltban elbocsátott alkalmazottaiból állt össze. Negyven személyt vett át így módon az önkormányzat. Felvételnél a testület tagjai egyebek mellett pszichológiai vizsgán is átesettek.

A személyzetet mobiltelefonokkal, adó-vevőkészülékekkel, jellegzetes, megkülönböztető jelzésekkel ellátott egyenruhákkal szerelték fel. Ugyanakkor a szolgálat egy gépkocsit is magáénak tudhat. Az illetékesek bíznak abban, hogy jövőre védőfelszerelést, fegyvert és további két-három gépkocsit is kapnak még.

A közösségi rendőri testület létrehozása csupán átmeneti megoldást jelent, ugyanis a későbbiekben városi rendőrséggé szeretnék minősíteni a közrendfenntartó alakulatot.

Németes fegyelem

Kamerákkal látják el a nagybányai Polgármesteri Hivatal épületét. Elsősorban azért, hogy az alkalmazottakat rábírják arra, hogy időben jelenjenek meg a munkahelyükön, és az intézménybe látogató személyeket is szemmel tarthassák.

Ezentúl pontban 7 órakor elveszik a portánál kihelyezett jelenléti jegyzéket, aki tehát addig nem írja azt alá, hiányzóknak nyilvánítják.

Elkezdődött az oltási idény

Hétfőn Maramaros megyében is elkezdték a lakosság influenza elleni beoltását.

Az első id szakban a 65 év feletti, a krónikus betegségekben szenvedők, a gyerekek és az egészségügyi dolgozók kapják meg az oltást. Ehhez már a múlt hét végén szétosztották a családorvosok és a kórházak között azt a 30 ezer dózis oltóanyagot, amit a megye kapott a minisztériumtól.

A szakemberek azt tanácsolják, hogy ne csak a veszélyeztetett kategóriákba tartozó személyek oltas-

sák be magukat, hanem azok is, akiknek az egészségi állapota ezt különösebben nem indokolná. Ugyanakkor az orvosok arra is felhívják a figyelmet, hogy a szezonális megbetegedések legkönnyebben az alapvető higiéniai előírások szigorú betartásával elkerülhetőek.

Az influenza elleni oltóanyagot természetesen a gyógyszertárakban is lehet beszerezni. Egy dózis hazai gyártmányú oltóanyag ára 20 lej.

Termés Napja

Múlt hétvégén harminc mezőgazdasági termelő és mintegy 40 népművész mutatkozott be Nagybányán, a Termés Napja alkalmából.

A Termés Napját végülis három napon keresztül ünnepelték a Maramaros megyeiek, hiszen az események sora csak vasárnap zárult. Szerencsére az időjárás is kedvezett a szervezőknek.

A Hagyományos és Környezetbarát Termékeket Előállítók Egyesülete által szervezett rendezvények hivatalos megnyitójára pénteken délután 10 órától került sor, az újföldi téren.

A három nap alatt az érdeklődők népzenei elő-

dásokat hallgathattak meg maramarosi és a megye határain túl élő adók tolmácsolásában, versenyeken vehettek részt, és természetesen a legjobbak díjakat is vihettek haza. A kiállítókat is rangsorolták a szervezők, a legszebb árukészlettel rendelkezők szintén elismerésben részesültek.

A Termés Napja, vagy inkább a Termés Napjai alkalmából a nagybányai mézet, mustot, bort, pálinkát, túrót, kolbászt, zöldséget és gyümölcsöt is vásárolhattak, feltölthették élelmiszerlámpáikat mindenféle tartósítószermentes földi jóval.

Bár nem képezi a rendezvények szerves részét, azt is megemlíthetjük, hogy múlt csütörtökön „A földmivel és a kommunizmus” címmel különféle korhok dokumentumokból nyílt kiállítás a nagybányai Mezői Történelmi és Régészeti Múzeumban.

Állandó kiállítás

A Radnai-havasok Nemzeti Park ökoturizmusát bemutató állandó kiállítás nyílt nemrég a Maramaros megyei Petrovakrasznán (Crasna Viului), a „Juhar”-nak nevezett kutatóközpontnál.

Az Expo-Parc elnevezésű program keretében megvalósított kiállítás a térség jellegzetes biológiai élőhelyeit mutatja be az érdeklődőknek.

Az elképzelés életbeültetését a Maramaros Megyei Környezetvédelmi Társaság vállalta, a parkfelügyelet és a térség kilenc iskolájának a közreműködésével. A konkrét munkálatok április óta folytak.

A programba bevont diákok a helyszínen begyűjtött természetes anyagokból készítették különféle makettjeiket, a térségben található négy legjellegzetese-

Deák László felvétele

sebb ökoszisztéma szemléltetésére.

A petrovakrasznai kiállítás elsősorban az iskolásokhoz szól, de természetesen minden érdeklődővel szívesen várnak a kutatóközpontnál.

Kevés igényl

Szinte fele annyi nagybányai igényelt eddig főtési támogatást, mint tavaly. Október első három hetében kevesebb, mint ötezer kérvényt iktattak a város Szociális Szakszolgálatánál, szemben a tavalyi esztendő hasonló id szakával, amikor az igénylők száma elérte a nyolcezeret.

Az illetékesek szerint az igénylők számának a drasztikus csökkenése elsősorban, vagy talán kizárólag a szigorított elbírálási kritériumok bevezetésének tudható be.

A korszerű videó-rendszer lehet vé teszi az épület délutáni és éjszakai őrzését, nem csak az esetleges behatolókkal szemben, hanem a z-
védelmi szempontból is. Ily módon csökkennek a biztonsági személyzettel kapcsolatos költségek. A polgármester szerint a beruházás legtöbb fél éven belül megtérül.

Ide tartozó hír az is, hogy megváltozott a Polgármesteri Hivatal lakossági telefonszáma. Az úgynevezett polgármesteri telefonja ezentúl nem a 984-es ingyenes számon, hanem a 0262-211998-as normál díjas számon érhető el. Ezzel átlagosan havi 280 eurót spórol az önkormányzat. A névtelenül telefonálóknak panaszát továbbra sem veszik figyelembe.

„Seriff”-et alkalmaz az önkormányzat

A nagybányai önkormányzat a hirhede Craica negyedért felelős felügyeleti kíván alkalmazni. Egy olyan személyt szeretnének lehet leg ebbe a pozícióba juttatni, aki a nyomornegyed lakója, és akit az ott lakók tisztelnek és elfogadnak.

A felügyeletnek, vagy ahogy egyesek nevezik, a seriffnek leg-
több 500 lej fizetést tudnak biztosítani, ezért a pénzért kellene vigyázni a rendre és a közbiztonságra.

A Craica Nagybánya egyik önkényesen létrehozott nyomornegyede, ahol többszáz roma nemzetiségű polgár él embertelen körülmények között, kartonból, fóliából, jobb esetben vályogból vagy fából készült, háznak egyáltalán nem nevezhető lakóhelyekben. Legtöbbször nem is rendelkeznek nagybányai iratokkal és munkahellyel. Legutóbb 1108 személyt azonosítottak ott a hatóságok, közülük mindössze 88-an állnak alkalmazásban. Nem csoda hát, ha a térség a b-
nőzés melegegyé vált az elmúlt évek során. Az önkormányzat már számtalan alkalommal próbált meg rendet teremteni az érintett városrészben, mindezt keves eredménnyel. Igaz, a legutóbbi razzia után rendezettebbé vált a negyed. A Városi Tanács korábban határozatot szavazott meg arra vonatkozóan, hogy az önkormányzat 300 szociális lakást építtessen a Craica negyedben lakók számára. Egyelőre nem csak a pénz hiányzik, hanem az érintettek tiltakozása is b-
tűtja a terv megvalósítását.

Októberi sikerek

Gyermekeink eredményei megyei és országos versenyeken

Alighogy megkezdött a tanév, máris versenyek sorozata várja diákjainkat. A hagyományokhoz híven idén is szép sikereket értek el versenyizink.

Október 7-9 között rendezték Szilágycsehben a PADIF diákszínházi fesztivál országos szakaszát. A megyénket képviselő Leövey Klára Gimnázium diáktársulata először vett részt ezen a rendezvényen, produkciójukkal III. díjat nyertek.

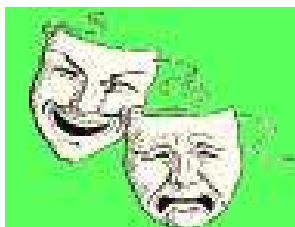
Október 21-24 között Sepsiszentgyörgyön rendezték a Kríza János Balladamonó Verseny országos szakaszát, amelyen Bencze Henrietta, a Németh László Gimnázium diákja Rózsa Sándor balladájával szerepelt, dicséretben részesült. Ugyanekkor mérették meg magukat kis mesefáink is „Az Úveghegyen túl” Mesemondó Verseny országos szakaszán. Minden diákunk valamilyen díjjal tért haza: Markó Botond (Németh László Gimnázium) és Szabó Rezső (Kós Károly Általános Iskola, Szamosardó) III. díjat nyert, Balogh Ádám Csaba (Nicolae Iorga Általános Iskola) pedig különdíjjal részesült.

Október 28-án a Nicolae Iorga Általános Iskola tanítóinak szervezésében került sor „A mesék szárnyán” verseny első fordulójára, melyen 18 kiskisolas csapat vett részt. A továbbjutók újabb fordulókön mérik össze tudásukat.

Október 29-én a Koltói Petőfi Sándor Általános Iskola volt házigazdája az „Szírózsa” népdalvetélkedő megyei szakaszának. Itt az I-III. osztályosok korcsoportjában Barát Mercédesz I. díjat, Boboloc Klára II. díjat, Flórián Flaviu III. díjat, Tar Brigitta dicséretet, a III-IV. osztályosok közül pedig Pécsi Brigitta I. díjat, Tudován Diána II. díjat, Incze Szilvia III. díjat, Kerezi Maricarmen és Dobrai Laura dicséretet nyert. Mindkét továbbjutó kislány a koltói iskola diákja, népdalcsokrukat a Temes megyei Újszentesen adják majd el ismét a verseny országos szakaszán.

Váradi Izabella

A Szatmárnémeti Északi Színház Harag György Társulatának bérletes előadásai a 2010/2011-es évadra:

Carlo Goldoni: **Chioggiai csetepaté**. Rendező: Keresztes Attila.

David Hirson: **La Bete** (A bohóc). Rendező: Bodolay.

Fred Ebb-Bobb Fosse-John Kander: **Chicago**. Rendező: Keresztes Attila.

Dés László-Geszti Péter-Békés Pál: **A dzsungel könyve**. Rendező: Szilágyi Regina.

Bérletek az RMDSZ-székházban kaphatók.

Digitalizált munkakönyvek

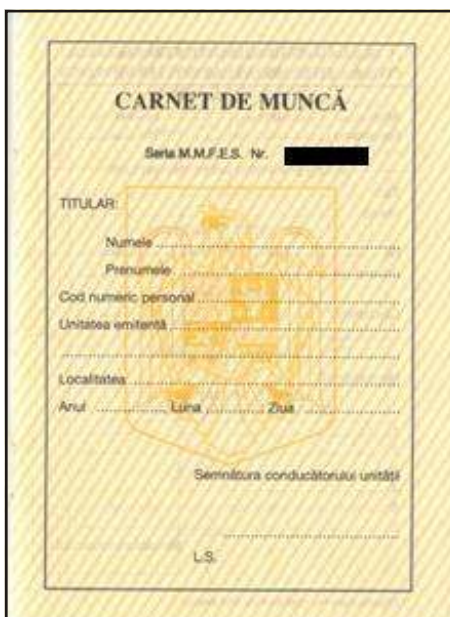
A Máramaros Megyei Nyugdíjpénztár alkalmazottai másfél évvel ezelőtt elkezdték a munkakönyvek számítógépes beolvasását, egy egységes elektronikus adatbázis létrehozása céljából. Az adatbázisnak egy hónapon belül el kellene készülnie, azonban sokan még nem jelentkeztek munkakönyvükkel a pénztárnál.

Összesen közel 100 ezer munkakönyvről kellett, illetve kell digitális másolatot készíteniük a pénztár munkatársainak, eddig azonban alig több, mint 67 ezernek a beolvasásával készültek el.

Akik még nem jelentkeztek alkalmazottaik munkakönyvvel, vagy saját munkakönyvükkel, november 30-ig tehetik meg büntetlenül. Azután a dátum után a kereskedelmi társaságok és az iparengedéllyel rendelkező magánszemélyek 1500 és 5000, míg a magánszemélyek 300 és 600 lej közötti pénzbírsággal sújthatók.

Ha valakinek nem áll módjában személyesen elvinni munkakönyvét a pénztárhoz, az meg is bízhat valakit ezzel. Ez esetben egyetlen kikötés van: a megbízott személynek egy, a megbízó személyazonosságát igazoló irattal készült másolatot is fel kell mutatnia.

Az adatbázis segítségével nyomon követhetik majd a munkakönyvi bejegyzéseket, a munkavállalókra vonatkozó adatok változásait és a befizetéseket. Ily módon felgyorsul az ügyintézés, és lehet vélik, hogy különféle eljárási jeleket és naprakész kimutatásokat is készítsenek. (ta)

CARNET DE MUNCA

Seria M.M.F.E.S. Nr. [redacted]

TITULAR:
Numele _____
Prezumele _____
Cod numeric personal _____
Unitatea emittanta _____
Localitatea _____
Anul _____ Luna _____ Zina _____
Semnatura conducatorului unitatii _____
L.S. _____

L.S.

November 7.

*Megy a Vörös téren egy fekete kandúr,
Lépte nyomán gyászos sarjadosás indul:
Csontváz-sereg éled, szemük jég, rög, kavics,
Erkélyr linteget Viszarionovics.
Felriadok, mert, ha nem rémálom lenne
Hetven milliónyi embernek a veszte
Száradna ismét két lenget s kezén.
A rendszer gyilkolt ott, vagy a hóhérlégény,
Aki, hogy ölhessen, diktátorrá vedlett?
(Mindegy ez mindannak, aki odaveszett!)
Éhhalállal tarolt a nagy kényszer-robot,
De télen fagyva is „szabadult” sok halott.
Szétszórt csontjuk fölött közöny n , nem virág,
És sarjadnak - sajnos - r tt nostalgiák!*

Popovi Gergely

Díjak és nyugdíjak

Több mint 250 nyugdíjas pedagógust díjazott, illetve díjaz a Tanügyi Szakszervezet Máramaros megyei fiókjá.

A Máramaros-sziget, Borsá és Majszin környéki nyugdíjasok már korábban megkapták jól kiérdemelt ajándékukat az érdekvédelmi szervezet képviselőitől. Nevezetesen 350 lejt, egy oklevelet és egy ünnepi ebédet vehettek át, illetve fogyaszthattak el a frissen nyugállományba vonult pedagógusok.

A nagybányai és Nagybánya környéki – felsőbányai, sülelmedi és magyarlaposi – egykori tanügyi dolgozók november 12-én lehetnek részesei a szakszervezet által kigondolt és kieszközölt meglepetésnek, november 19-én 11 órakor pedig az aknasugatagi nyugdíjas pedagógusokat várják az EuroSind Központba.

Mindazok, akik valamilyen oknál fogva nem lehetnek jelen ezeken a hivatalos rendezvényeken, a szakszervezet székházában vehetik át ajándékaikat.

A 2009-2010-es idszakban 254-en hagyták hátuk mögött a katedrát a megyében, miután elérték a nyugdíjkorhatárt – derül ki a szakszervezet nyilvánartásából. (tamási)

Kismamák,
kisbabák,
pocaklakók...

Kismama Klub

MINDEN SZERDÁN

18.00 órától a Teleki Magyar Házban, szép idő esetén az udvaron.

Gyere el, hozd kisbabádat, gyermekedet, beszéljünk ügyes-bajos dolgainkról.

SZERETETTEL VÁRUNK!

Az NTIET és a Carpe Diem csoport minden héten bulikat szervez a nagybányai fiataloknak...

... a Felsőbányai utcai El Passo-ban: **Szerda este 19 órától:** Karaoké est. Fdíj 1 üveg Tequila.

Csütörtök este 19 órától: Magyar buli. Magyar ember bort iszik. Bor-akció: 1 kancsó bor (1l) 10 lej.

Péntek este 19 órától: Tequila Party, akciós Tequilával. 1 méter tequila után 2 tequila ingyen.

Mindenkit szeretettel várunk!

Nagybánya.ro

városunk és környéke az interneten

www.nagybanya.ro

„Azoknak emlékére, akik a bányászat hasznos polgárai voltak...”

A zalaegerszegi Magyar Olajipari Múzeum új kötete elé

(**BÚSz-ismertet**) *Érdekes kiadványt tartok a kezemben. A zalaegerszegi Magyar Olajipari Múzeum (MOM), amely az anyaországi múzeumok közül szinte egyedülállóan, dicséretes nyitottsággal és elkötelezettséggel fordul a sz. ken vett kutatási területén kívül es témák és kérdések felé is, s a tudomány határtalanságát (vagy a határok örökkévalóságát) hirdetve megynkben is több dicséretes bányászattörténeti kezdeményezést tudhat magáénak, ezúttal egy életrajzi lexikon kiadójaként áll a közvélemény elé.*

A máramarosi MOM-kezdeményezések kapcsán a kapnik Papp Simon és Born Ignác emlékek létrehozását, e két jeles, részben vidékünkhez is kötődő geológus-ásványtudós emlékének szobrokban való megörökítését kell mindenképp megemlítenünk. A kapnikbányai helytörténeti gyűjtemény megalapítása, két bányászattörténeti kiállítás megrendezése a nagybányai *Teleki Magyar Házban*, valamint az ezeket segítő anyagi és szakmai hozzájárulás mellett a most megjelent életrajzi lexikon kapcsán is örömmel jegyezhetjük fel: jelentős, mert hézagpótló munkát került a Nagybánya-környéki bányavidék és a történelmi Máramaros bányászati múltja iránt érdeklődő laikusok, szakemberek asztalára.

Közhelyszámba menő tény, hogy Nagybánya-környéke és Máramaros a történelmi Magyarország egyik leggazdagabb vidéke volt ásványkincsekben, ahol többek között aranyat, ezüstöt, ólomot, rezet, vasat és sótermeltek. A kb. 180 km hosszú és 30-40 km széles vulkanikus zóna az Avás-Gutin-Cibles hegységek mentén Nagytarnától (Tarna Mare) Óradnától (Rodna Veche) húzódik, ÉNy-DK irányban. Ez a kiterjedt bányavidék, amely Máramarosban az Iza völgyétől Borsabányáig terjedő területet is magába foglalja, valamikor a történelmi Szatmár, Máramaros és Szolnok-Doboka vármegyékhez tartozott. Ma viszont két ország, Románia és Ukrajna, illetve három romániai megye, Szatmár, Máramaros és Berszterce-Naszód osztozik rajta.

A Kát-Gutin-Lápos vidék számos ásványtani és érteletani különlegességet és érdekességet nyújtó bányahelyei közül a hozzánk közelebb eső Fernezely, Felsőbánya, Nagybánya, Kapnikbánya, Erzsébetbánya, Iloba, Misztbánya és Láposbánya – különösen arany- és ezüstércük miatt voltak híresek. Közismert, hogy Mátyás idejében a korabeli Magyarország arany- és ezüsttermelésének közel kétharmadát az itteni bányák biztosították. De az 1860-as években a magyarországi ólomtermelés több mint 50 százalékát is Felsőbánya, Kapnikbánya, Erzsébetbánya és Óradna adta. Ha kitekintünk a máramarosi bányamedencére az itteni sóbányák 19., majd a 20. század eleji termelési szintjéről is van olyan adat, miszerint a Magyarországon kitermelt só több mint fele Aknaszlatina, Rónaszék és Aknaszlatina bányáiból származott. Talán kevesen tudják, hogy a máramarosi Dragomér-

falva, Izakonya, Izaszacsal, Felsőszeliste – az Iza-völgyének térsége – hosszú időn át a kőolajbányászatban is szerepet játszott.

Évszázadokon keresztül tehát a környék minden napjai elválaszthatatlanok voltak a bányászattal. Ez és az ezekhez kapcsolódó iparágak jelentették az itt élők számára a megélhetés forrásait, amelyek nem csak a környékről, de a korabeli Magyarország és Európa minden területéről vonzották a magyar, de a németalföldi, szlovák, osztrák, lengyel mérnököket, geológusokat, szakembereket is. Ezeknek a bányászati kutatásban, kitermelésben és feldolgozásban szerepet játszó embereknek az életútjáról, tevékenységéről, szakirodalmi munkásságáról szól a *Magyar Olajipari Múzeum* bemutatás előtt álló lexikális kiadványa.

A **„Nagybánya és Máramaros vidékének földtani, ásványtani, kőolajipari kutatói, irodalma a XX. század közepéig”** című kötet szerzői – *Tóth János*, a *Magyar Olajipari Múzeum* igazgatója, valamint a Nagybánya-környéki szakmai múlttal rendelkező, ma már Magyarországon élő nyugalmazott geológus, *Réthy Károly* – az 1100-as évektől napjainkig közel 900 esztendő tekintetében a könyvükben, több mint 300 címszó segítségével. Különösen értékesé teszi munkájukat, hogy nem szorítkoznak a sz. ken vett bányászatra, hanem a kiegészítő, vagy érintkező tudományágakkal foglalkozó személyeket is bevonták a kutatásba. Így a tárgyalt életrajzok és szakemberek között egyaránt vannak mineralógusok, kémikusok, fizikusok, geológusok, bányamérnökök, kohászok, hidrológusok, sőt tanárok, gyógyszerészek, jogászok – de még lelkészek is!

Természetesen a fent említett okból igen sokszínű a nemzetiségi paletta, amelyet a lexikon érint: a magyar kutatók mellett a román, szlovák, lengyel, osztrák, szász, német, spanyol sőt az arab stb. kutatókat is felsorolja, akiknek életében és munkásságában egy dolog volt közös: a feldolgozott terület, azaz Nagybánya és Máramaros régiója.

A lexikon említett interdiszciplináris nyitottsága mellett van még egy szempont, ami miatt különösen érdekes és értékes olvasmány lehet számunkra. Mint megjegyeztem: a tárgyalt időszakban a korabeli Magyarország és Európa legkülönbözőbb vidékeiről áramlottak ide a telepeselek, majd a többnyire Selmecbányán – a világ első, *Mária Terézia* által 1763-ban alapított bányászati akadémiáján – végzett szakemberek, akik itt megragadva nem csak a bányászatból vették ki a részüket, de többnyire a települések vezetésében is részt vettek, bekapcsolódtak a környék életébe, kulturális-közéleti eseményeibe, mozgalmába. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy a nagybányai, felsőbányai, kapnikbányai stb. társadalmi elit döntő hányada a bányászatban és a kapcsolódó iparágakban működő szakmai értelmiséget jelentette. Így a mostani kiadvány közvetve jeles személyiségeink (nyilván elsősorban szakmai szempontból ismert) életrajzait is tartalmazza.

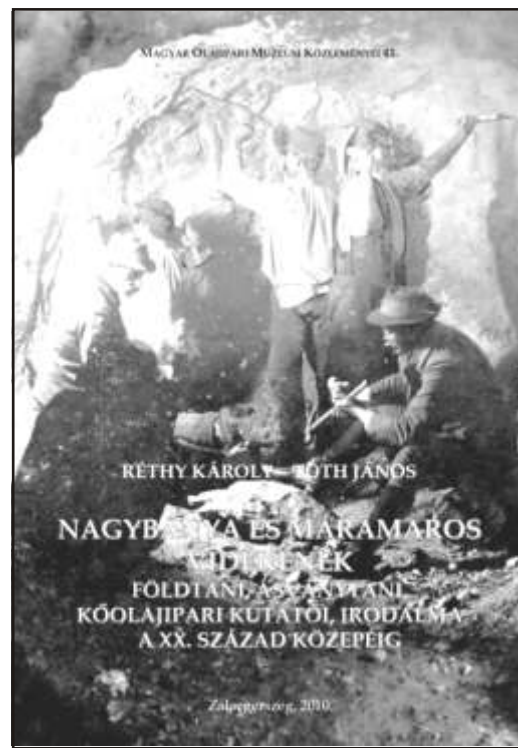
A kötet bemutatójára, amelyet ezúton is ajánlok figyelmükbe, november 9-én kedden, 18.00 órai kezdettel kerül sor a Teleki Magyar Házban, a szerzők és a kiadó Magyar Olajipari Múzeum képviselőinek jelenlétében. Szeretettel várjuk az érdeklődő és vásárló közönséget!

Nyerjen festményt karácsonyra!

Sebestyén Erzsébet és Matyikó Margit egy-egy szép festményét az idei Karácsonyi Vásár keretében fogjuk kisorsolni. Tombolajegyeket ma délutántól lehet vásárolni (10 lejes áron) a Teleki Magyar Házban, ahol az eredeti festmények is megtekinthetők. A sorsolásra december 11-én, szombaton kerül sor, a pontos időpontot később közöljük. A bevétel egyharmadát a Teleki Magyar Ház céljaira ajánlották fel a képzőművészek!

A hét mottója:

„Fény vagy te is,
lobogj hát,
Melegíts és égess,
Hinned kell,
hogy a világ
Teveled is ékes.”
(Tóth Árpád)

Találomra felítve a kötetet, örömmel fedeztem fel benne például *Farkas Jenő* bányatanácsos, bányai-gazgató nevét, aki egykori felsőbányai polgármester, a környékbeli turizmus és szervezett turistamozgalmak megteremtője volt; *Palmer Kálmán*, a máig alapmunkáink számító „Nagybánya és környéke” c. ismeretterjesztő kiadvány szerkesztője; a kalandos sorsú *Pokol Elek*, a szegény román tanítóból lett bányatulajdonost, akinek mesés gazdagsága több frónkat is meghihlette; *Szmik Antal*, Felsőbánya jeles monográfusát; *Szirmay Antal*, a két kötetes „Szatmár vármegye” szerzőjét; *lovag Stoll Károly* országgyűlési képviselőt, aki a hólavina borította Kapnikbánya megmentésében vívott ki 1846-ban elismerést, majd 1848-ban *Bem* nagya volt és kormánybiztos; valamint *Schönherr Gyulát*, Nagybánya kitüntetett vidékünkön, de például *John Paget* (*Paget János*) rövid életrajzát is megtaláljuk a kötetben, aki *Wesselényi Polixénia* Erdélyben megmagyarosodott anglus férje volt. Aranysgyeresen, s ugyan sohasem élt vidékünkön, de „Magyarország és Erdély” c. művében többek között a kereszthegyi bányáról is közöl figyelemreméltó feljegyzéseket.

Igen helyénvalónak éreztem tehát *Réthy Károly*-nak a kötet első lapjain található ajánlását: „Azoknak a nagyszerű embereknek az emlékére, akik hasznos polgárai voltak korunk bányászatának, társadalmának, és méltatlanul megfeledkeztek róluk.”

Jól kiegészíti a művet a két bevezető tanulmány, amely a területen folyó érc-, illetve szénhidrogén-kutatás és bányászat történeti kereteit foglalja össze. Mindezek mellett név- és irodalomjegyzék segíti a témában elmélyülni szándékozó olvasókat.

Dávid Lajos

Péter Károly jegyzete:

Csak a rossz ragályos

Ismerjük: egy bolond százat csinál. Olyan közmondás azonban nincs, mely szerint „egy okos százat csinál”. A rémhírek úgy terjednek, mint az erdőtüz; a jó korántsem terjed viharebességgel. Ahol egy ember anyagot és energiát takarít meg, ott nyolcan-kilencen tovább pazarolnak. A szorgalmas, jó magaviselet gyereke az iskolában vagy elszigetelt dűlő, vagy csatlakozik a betyárokhoz: legtöbben az utolsó lehetőséget választják.

Amikor a társaság, vagy a társadalom megérett a szétesésre, akkor élre ugrik a hangadó, a viszsztatartó, a rossz, és sodródni a gyengék, a jók. A rossz mindenkit elemi erővel vonz.

Amíg a tisztességes versengés, az igazságszeretet, a pozitív vonzás túlsúlyba nem kerül, addig is lehetne a jó valamivel ragályosabb környezetünkben és a nagyvilágban egyaránt! Mi több, én arra is gondolok, hogy kirobbanhatna végre a jó világváránya!

HUMOR-ZSÁK

– A maga férje olyan, mint egy focilabda.
– Miért?
– Minden reggel a kapuban találom, berúgva...
***
– Gyerekek – szól a tanító az iskolában –, tudnátok-e példát mondani arra a szólásra, hogy „a kör bezárul!”?
– Én tudok, tanító bácsi, kérem – mondja Móricka.
– Mondjad, fiam!
– Az egér fél a macskánktól, a macskák fél a kutyánktól, a kutyák fél apukámtól, apukám fél anyukámtól, anyukám meg fél az egértől...
***

– Abból, hogy a temetőt elállt.
***
Az elmeorvosintézetben az ápoló kimegy a kertbe, és látja, hogy a bolondok egy magas fa ágain lógnak.
– Hát ti mit csináltok itt? – kérdezi.
– Mi vagyunk a falevelek. Az ápoló szigorúan mondja: – De most sz van...
Erre a bolondok sorra lepotyognak a fáról, csak egy marad továbbra is odafönt.
– Hát te miért nem esel le?
– Mert én t levél vagyok!
***
– Béküljünk ki – mondja az

A texasi olajmágnás meglátogatja a sikeres festőt. Irigylkedve szénéz a műteremben, aztán felsóhajt:
– De jó magának!
– Miért?
– Senki mást nem ismerek, aki ilyen kevés olajjal ennyit keresett volna.
***
– Az én apukám nagyon erős, mert mindig marhahúst eszik – dicsekszik Pistike a barátjának.
– Butaság – legyint a gyerek.
– Az én apukám nagyon szereti a halat, mégsem tud úszni.
***
– Miért lopta el azt az autót? – kérdezi a bíró a vádlottat.
– Szó sincs lopásról, bíró úr, kérem. A kocsi gazdátlan volt.
– Miből gondolja?

egyik. – Minden jót kívánok neked az ünnepre.
– Rendszerben van – feleli a másik. – Szívvel kívánom neked ugyanazt, amit te nekem.
Erre az elbáborodva:
– Már megint kezdted?
***
Bunkógyerekek magyarázta az apja, hogy kell ezt felszedni.
– Fiam, ha a diszkóban megtetszik egy lány, odamész hozzá, megkérdezed, akar-e táncolni, ha nem, megkérdezed szomjas-e, ha az se, akkor fitogtatod neki az erdet.
Bunkógyerek le is megy a diszkóba, kinézi magának a lányt, és odamegy hozzá:
– Szia! Jössz táncolni?
– Nem.
– Kókola?

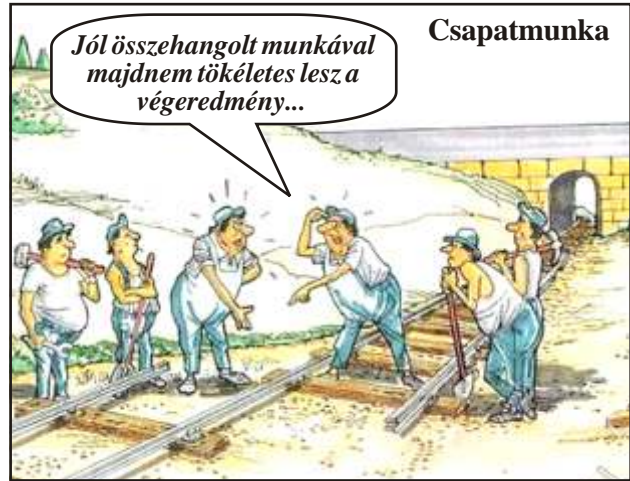

– Nem.
– Tarkón vágjalak?!
***
Kezd könyvkereskedéssel:
– Mondja, tudna ajánlani valami izgalmas krimi?
– Igen, itt ez az újdonság, nagyon izgalmas és fordulatos. Csak az utolsó oldalon derül ki, hogy a cukorgyáros sofőrje a gyilkos.
***
– Tegyen egy papírt a székre, Jean, aztán álljon rá és csavarja be a villanykörtét a csillárba.
– Nem kell a papír, uram. Anélkül is elérem...
***

Bíró:
– Szóval ön nem csak pénzt lopott, hanem ékszert, órát is?
Vádlott:
– Igen, tisztelt bíró úr, mert azt hallottam, hogy a pénz ön-magában nem boldogít.
***
Engesztel istentisztelet után a templomból kijövet a két régi ellenség kezét nyújt egymásnak.
***
A nyuszika ül az erdő szélén és reszeli a körmeit. Arra jön a medve és megkérdezi:
– Hát te meg mit csinálsz, nyuszika?
– Hegyezem a körmeimet, és ha majd jön az oroszlán, szét-tépem darabokra.
Nem sokkal később befut a farkas, és is megkérdezi nyuszikától:
– Mit csinálsz, nyuszika?
– Hegyezem a körmeimet, és ha majd jön az oroszlán, jól széttépem.
Rövid várakozás után arra jön az oroszlán, és megkérdezi:
– Mit csinálsz, nyuszika?
– Reszelgetem a körmeimet, és hülyeségeket beszélek.
***

Egy társaságban azt mondja valaki:
– Nincs olyan nő, aki titoktartó lenne.
– Tévedés – szól közbe Kovács. – Én például már 15 éve képtelen vagyok megtudni a feleségemtel, mire költi azt a sok pénzt.
***
– Mondd, Grün – kérdezi Kohn a barátjától –, nem vendéltél a boltodba a fiamat?
– Mihez ért a gyerek?
– Ugyan, Grün! Ha értene valamihez, már rég az én boltomban lenne.
***

A kis Grün gyerek hazajön az iskolából, és elmeséli az apjának, hogy a tanító ezt a mondatot írta a táblára: „A pénz nem boldogít.”
– Én persze ezen a kijelentésen nagyon elcsodálkoztam – teszi hozzá.
– Pedig a tanítónak igaza van – feleli Grün –, mert nem is a pénz boldogít, hanem a kamat.
***
Grün, a körüti ruhakereskedő azt mondja vevőjének:
– Uram, remekül áll önnek

ez az öltöny. És olyan olcsón adom, hogy esküszöm, ezen az áron ráfizetek a boltra.
– Ugyan, Grün úr, ha mindenre ráfizet, akkor miből él?
– Hát a csomagolópapíron és a spárgán van némi haszon.
***
Az öreg lókupec Kaufmannt felkeresi a fia a lóvásárban. A büszke apa így szól hozzá:
– Gyere, fiam, ülj fel erre a lóra, mutasd meg, hogy megy.
A fiú felül, de a nyeregben bizonytalanul izog-mozog.
– Na, miért nem indulsz? – kérdezi az apja.
– Nem tudom, hogy vételle, vagy eladásra lovagoljam-e?
***

látja magát és így szól:
– Mondtam ennek a hülye portásnak, hogy ne a papot keltsesse föl!
***
Somlay Artúr fiatal korában sokat foglalkozott szociológiai tanulmányokkal. Egyszer szakkereskedés adást tartott Mály Gernek a teke és a munka egymáshoz való viszonyáról. Mály azonban már az alapoknál elakadt, ezért érzékletesebb magyarázatra volt szükség.
– Nem tudod, mi a teke és a munka? – kérdezte Somlay türelmesen. – Hát, mondjuk, kölcsön adsz nekem 20 pengtet. Ez a teke. Aztán ugye vissza-

Kovács idézést kap az adóhivataltól. Be kell mennie adóellenőrzésre. Amikor minden papírját átvizsgálták, az ellenőrvérvárián megkérdezi:
– Hívjunk önnek taxit?
– Köszönöm, de kocsival vagyok – feleli Kovács.
– Na, azt maga csak hiszi!
***
Egy rendőr és egy pap bemegy egy motelbe, hogy szobát vegyen ki. A portás sajnálkozva mondja, hogy csak egy kétágyas szobája van.
– Nem baj, kivesszük! – feleli a rendőr, – de engem félhatkor keltsen fel, mert dolgom van, a pap aludhat nyugodtan tovább.
Felmennek a szobába és berúgnak, mint az atom. Hajnali fél kettőkor kerülnek ágyba. Reggel fél hatkor jön a portás és kelti a rendőrt, aki zavarodottan öltözni kezd, de véletlenül a pap ruháját veszi magára. Rohanva elindul lefelé a lépcsőn. A portán lévő tükkörben meg-

akarod telem szerezni. Ez a munka.
***
Voltaire-t egy vita hevében ellenfele idiótának nevezte. Voltaire deresen nézett rá, és így szólt:
– Professzor úr, én önt eddig okos embernek tartottam. Ön viszont idiótának nevezett engem. Úgy látszik, mindketten tévedtünk.

Az 5%-os áfáról és a 2000 lej alatti nyugdíjak adómentességével nem számol a 2011-es büdzsé

Az alapélelmiszerek 5%-os áfájáról és a 2000 lej alatti nyugdíjak adómentességéről szóló törvények jelenleg nincsenek érvényben, és azokkal nem számoltak a 2011-es költségvetés kidolgozásakor, mert az jelentős deficitnövekedéshez vezetne – nyilatkozta Emil Boc miniszterelnök a közszolgálati rádióban.

„Várjuk Traian Băsescu államfő döntését, hogy kihirdeti-e vagy sem ezeket a törvényeket, ezt követően a kormány megoldásokat talál arra, hogy a 2011-es költségvetés sarokszámai ne

módosuljanak” – tette hozzá Emil Boc.

A képviselőház plénuma nemrég fogadta el a Szociáldemokrata Párt (PSD), a Konzervatív Párt (PC) és a Nemzeti Liberális Párt (PNL) honatyái által benyújtott törvénytervezetet, melynek értelmében 24 százalékról 5 százalékra csökken a kenyér, a hús, a tej, az olaj és a cukor általános forgalmi adója.

Ugyanazon a napon a képviselőház elfogadta Mircea Giurgiu demokrata liberális képviselő Adótörvénykönyvet módosító tervezetét, mely szerint a 2000 lej alatti nyugdíjak adómentesek lesznek.

Kormányzati források a múlt héten a Mediafaxnak arról számoltak be, hogy Traian Băsescu államfő megígérte az IMF küldöttségének, nem hirdeti ki a két említett jogszabályt.

„A kormány nem keresi a megoldásokat a két törvény alkalmazása révén keletkező hiány pótlására, mert az IMF nem is számol azzal. A Nemzetközi Valutaalapot az államfő biztosította, hogy nem hirdeti ki a törvényeket, hanem visszaküldi azokat a parlamentbe” – nyilatkozták az említett források.

(Mediafax)

Két új Duster modellt dobna piacra a Dacia

Két új Duster modell kivitelezésén dolgozik a Dacia – jelentette be Gérard Detourbet, az entry-levelért felelős Renault igazgató a Financial Timesnak. A tervek szerint a Dacia egy könnyen kezelhető modellen, illetve egy családi autó piacra dobásán dolgozik. A Renault csoport egyébként azt tervezi, hogy a jelenlegi 660 ezerről 2015-ig több mint egy millió low-cost személygépkocsit értékesítsen világszerte. (money.ro)

Eladja a CFR áruszállító részlegét és átszervezi a veszteséges vállalatokat az állam

A kormány tovább folytatja a CFR áruszállító részlegének (CFR Marf) privatizálását, átszervezi a veszteséges állami vállalatokat és tiszdszen értékesíti más vállalatokban tartott kisebbségi részesedéseit, megtartva az erőcégekben – mint a Transgaz – a többségi tulajdonát – nyilatkozta Emil Boc miniszterelnök az IMF-fel folytatott tárgyalások után.

A veszteséges vállalatok átszervezése vagy privatizálása mellett a bér- és nyugdíjtörvény, illetve a 2011-es költségvetés elfogadása a feltételei annak, hogy január közepén Románia megkapja az IMF soron következő hitelrészletét.

(mediafax)

Meghaladja a 8%-ot az idei infláció az IMF szerint

Az IMF becslései szerint az idei év végére enyhén meghaladhatja a 8%-ot az infláció Romániában, miután 2011-ben visszatér a jegybank által prognosztizált szintre.

A jegybank hivatalos inflációs célja idén 7,8%. Az Európai Bizottság képviselői szerint az általános áremelkedés szintje 3%-ra csökken jövőre, a BNR szerint ez az érték enyhén magasabb, 3,1% lesz. (mediafax)

az OLVASÓK egyedüli
MAGYAR lapja!
Csak együtt tarthatjuk meg!

Băsescu szerint Romániát egy újabb gazdasági válság sújthatja

„A romániai gazdaságról a média hamis képet fest: a valóság az, hogy az országot egy újabb gazdasági válság sújthatja” – jelentette ki Traian Băsescu államfő az IMF-küldöttséggel folytatott megbeszélésen.

Jeffrey Franks, az IMF-küldöttség vezetője szerint komoly tárgyalásokat folytatott több állami intézménnyel – a jegybankkal (BNR) és a pénzügyminisztériummal sikeres az együttműködés.

Az IMF egyébként az 50-es kormányrendelet elfogadásától tette függvé a decemberi, hetedik hitelrészlet utalását. A kormánynak minél előbb el kell fogadnia a rendeletet, amely a banki hitelkamatokat szabályozná, anélkül, hogy visszamenleg is alkalmazná az elfrásokat, hiszen ez óriási veszteséget okozna a bankoknak.

A hetedik hitelrészlet összege 850 millió euró körül mozog. (evz)

Újabb IMF-részlet – feltételekkel

Az állami alkalmazottak egységes bérezési törvénye, a 2011-es költségvetés elfogadása és a nyugdíjreform az előfeltétele a következő, december helyett januárban esedékes IMF-hitelrészlet folyósításának.

„Az egyik feltétel az egységes bérezési törvény második felének elfogadása. Egyet akarunk érteni a hatóságokkal, és előszeretnénk fogadni a 2011-es költségvetést. A hatóságok szerint december végéig előlehet fogadni a költségvetést, így az igazgatótanács januárban dönthet a hitelrészlet utalásáról” – nyilatkozta Jeffrey Franks, a Nemzetközi Valutaalap (IMF) romániai küldöttségének vezetője.

Az IMF és az Európai Bizottság ragaszkodik a lakossági hitelekkel szembeni 50/2010-es sürgősségi kormányrendelet módosításához, hogy egyensúlyt biztosítsanak a bankok és a fogyasztók érdekei között, de óvakodnak attól, hogy ezt feltételként szabják a következő hitelrészlet folyósítására.

Ugyanakkor Franks azt mondta, a küldöttség szeretne megbizonyosodni arról, hogy sikerül egyensúlyt teremteni a fogyasztók érdekei és a bankrendszer stabilitása között, hogy folytathassák az együttműködést. Így sugallta, hogy az 50/2010-es sürgősségi kormányrendelet előfeltétel lehet.

(Mediafax)

Fiataloknak való lakásokká alakítanak át a kommunista gyárakat

A londoni dokkepületek átépítésének mintájára a fiatalság számára alakítanak át többek között a kommunista időkben fennmaradt, ma már nem használt gyárakat. A polgármesteri hivatalok kezelésében levő régi házakat is felújítanak, és ugyancsak szociális lakásokként hasznosítanak. A gyárépületeken belül kis alapterületű, elérhető áron bérelhető lakásokat alakítanak ki.

A szociális lakások kialakítására vonatkozó előírások a Vidékfejlesztési és Turisztikai minisztérium szakemberei által kidolgozott, új lakástörvény-tervezetben szerepelnek.

A tervezet révén egyébként a szociális lakások piacát szabályoznák. Az építéltelújítási munkálatok költségeit európai alapok révén fedezné a szaktárca.

(realitatea)

A Vintu-ügy miatt 4%-kal csökkent az állampolgárok igazságszolgáltatásba vetett hite

Laura Codru a Kövesi, Románia főügyésze egy szociológiai felmérésre hivatkozva kijelentette, Vintu gyors, alig hét napos fogvatartás utáni szabadlábra helyezése miatt 4%-kal csökkent az állampolgárok az igazságszolgáltatásba vetett hite. Kövesi elmagyarázta, ügyészi javaslatra az egyik bíró közveszélyesnek ítélte meg Vintut, azonban az ítélet tanács másik két bírójának különvéleményt fogalmazott meg. „Ezt mi eltérő bírósági eljárásnak hívjuk, azonban a lakosság szempontjából nehezen érthető, hogy két bíró miként értelmezheti másként ugyanazt a törvényt”. (gandul)

Alvászavarok ellen itt a melatoninos "csodatej"

Németországban jóformán népbetegségnek számítanak az alvászavarok: a 82 millió lakos közül minden harmadiknak megkeserítik az életét. A baj ellen altató tablettákkal lehet védekezni - vagy pedig azzal a "szenderítő itallal", amelynek receptjére nemrég kért szabadalmi oltalmat egy müncheni cég. A ned nem más, mint tej - viszont különleges tej. Rendkívül magas ugyanis a benne lévő alvászórnin, a melatonin aránya. Ez az anyag szabályozza valamennyi eml állatot (és az ember) nappal-éjjel ciklusát. A melatonin kizárólag sötétben kerül a vérbe - tehenek esetében pedig a tejbe. Ezt az adottságot használták ki bajorországi kutatók. A müncheni Milchkristalle GmbH szakemberei olyan fejesi módszert dolgoztak ki, amelynek révén a többszöröse nővelhet a tej melatonin-tartalma. Bár a tej 1 régtóta ismert, hogy van benne alvászórnin, a nagyüzemi tehenetartás körülményei között ennek a mennyisége minimális. Egyrészt azért, mert az ilyen istállóban még éjszaka is erős fény lámpák világítanak, másrészt az állatoknak adott takarmányban alig van olyan alapanyag, amely serkentené a melatonin képzését. A müncheni módszer lényege: az istállóban éjjel csak vörös, narancs és sárga fénykeveréket adó lámpák égnek. E fénysugarak hullámhossza nem csökkenti a tejben képződő melatonin mennyiségét. A tehenek ugyanakkor látnak, ami szintén fontos, mert teljes sötétségben elveszít-

tenék tájékozódásukat, nyugtalaná válnának, egymás felé döfnének, ami megnehezítené a fejést - a tejükben pedig szinte nullára redukálná a melatonint. A fenti fény spektrum hatására az állatok nyugodtak maradnak, viszont szervezetük úgy reagál, mintha teljes volna a sötétség: beindul a melatonin termelése - árulta el a Berliner Morgenpost cím újságnak Tony Gnann, a Milchkristalle igazgatója. A másik serkentő tényező a takarmány. A tehenek egyfajta gyógynövény-keveréket kapnak, amelyhez jócskán kevernek gondozóik lucernát. Ez a hereféle növény nemcsak rendkívül gazdag fehérjében, de sok benne a tryptophan, amely viszont a melatonin-termelés "alapanyaga". A teheneket hajnali 2 és 3 óra között fejtik, a fej gép csőveiben áramló tej 25-ször annyi melatonint tartalmaz, mint a boltokban kapható biotéj. A jobb eltarthatóság és a könnyebb kezelhetőség érdekében a "csodatej" kristályosított por alakban kerül forgalomba. Lefekvés előtt egy órával tejbe, joghurtba vagy más tejtermékbe keverve kell bevenni - és a hatás garantált. A kísérleti személyek - akik között "éjjeli baglyok" is voltak - könnyen elaludtak, át-

aludták az egész éjszakát, reggel pedig a szokásosnál kipihentebben ébredtek. Némely altatóval szemben az új szernek, amely már kapható német gyógyszerárakban, semmilyen mellékhatása nincs. (mti)

Lehet vé válhat az álmok olvasása

Amerikai kutatók úgy vélik, hogy a jövőben képesek lesznek elektronikus felvenni és értelmezni az álmokat.

Általános műveltségi VETÉLKED

A sárgarigótól az Atlanti-óceánig

Keresse ki a helyes válaszokat, gy jtsse össze három havonta a pályázati szelvényeket, küldje be a válaszokkal, vagy személyesen hozza be a szerkesztő segítségébe. A helyes megjelölés között tárgynyereményeket sorsolunk ki. (Varga Gábor)

Általános műveltségi vetélkedő

1

2010 NOVEMBER

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

5. ....

6. forduló

1. kérdés: Minek a védőszentje Szent Ágnes, vértanú szűz?

a.) a szüzesség
b.) Franciaország védőszentje
c.) a Katolikus Népszövetség

2. kérdés: Melyik a világ legrégebbi köztársasága?

a.) Velencei Köztársaság
b.) San Marinó Köztársaság
c.) Francia Köztársaság

3. kérdés: Ki gondoskodott Szent István királyunk keresztény szellem tanításáról?

a.) Gyula vezér
b.) Adalbert, prágai püspök
c.) Sankt Galleni Brunó

4. kérdés: Mi volt Mihai Eminescu eredeti neve?

a.) Mihai Eminovici
b.) Mihai Eminevici
c.) Mihai Eminovski

5. kérdés: Kinek volt az udvari tudósa Milánóban Leonardo da Vinci?

Sikerült ugyanis kifejleszteniük egy rendszert, amely regisztrálja a magasabb szintű agyműködést. Moran Cerf, a kutatás vezetője úgy fogalmazott a BBC hírportálja szerint, hogy olvasni szeretnénk az emberek álmaiban, és ezáltal megérteni, hogyan és miért álmodunk. A projekt célja egy olyan rendszer kifejlesztése, amely lehetővé tenné a pszichológusok számára pácienseik álommémlékeinek ellenőrzését agyműködésük elektronikus leképezésével. Cerfnek és csapatának tervei azonban alapulnak, hogy kutatásuk során sikerült fogalmakhoz egyes idegsejteket társítani. Amikor például a vizsgált alany Marilyn Monroe-ra gondolt, egy bizonyos idegsejt villant fel. Tárgyak és fogalmak felmutatásával a kutatóknak egy sor idegsejt "jelentését" sikerült megfejteniük, és minden egyes alany esetében egy-egy adatbázist felépíteniük - eredményeiket a Nature című folyóiratban publikálták. Az egyes

agysejtek felvillanásával a kutatók Cerf szerint képesek voltak "olvasni az alanyok agyában". Ezen egyszerű megfigyelést 1 persze még hosszú utat kell megtenni az "álomfogyó" létrehozásáig, de a lehetőség megvan rá. A következő lépés, hogy alvás közben monitorozzák az alanyok agyműködését. Az egyik kihívás egy megfelelően átfogó fogalom-idegsejt párokról alkotott adatbázis létrehozása. Elméletileg ez lehetséges, például az agy megfigyelésével filmnézés közben. A másik nehézség a szükséges technológia elérése. Egyelőre ehhez sebészeti úton az agyba beültetett elektródák szükségesek - jelen kutatás alanyainál ez a követelmény azért teljesült, mert szélütéssel kezelték őket. Cerf szerint a szenzoros technológia olyan iramban fejlődik, hogy sebészeti beavatkozás nélkül is lehet vé válhat a jövőben az agyműködés ilyen részletes tanulmányozása - és az álmok olvasása. (mti)

Vigyázat a szavakra!

VÍZSZINTES: 1. Henri-Frédéric Amiel gondolatának első része. 13. Lant. 14. Hivatkozik rá. 15. ... Lönnrot; a Kalevala összeállítója. 16. Köztisztelőben álló, idős hölgy. 18. Káté! 20. Bekövetkezik. 21. Női név. 22. Tok. 24. Kecskéfej! 25. Beinal! 27. Csecsemő sírás. 28. Lisztet jár! 29. A rejtjel kulcsa. 30. Vicc. 32. ... csíp; tetten ér. 34. A ... de l'Est-en (Ady). 35. Mona ...; Leonardo da Vinci festménye. 37. Hacsaturján személyneve. 38. Horgászszinór. 39. Spanyolországi slakos. 41. A vizek városa. 42. Szarvával döf. 44. Sportfogadás. 46. Felém. 48. Labda (ang.). 49. Miseruha. 51. Svájci hírgyűnökség. 52. Brazília

NOB-jele. 53. Indiai aszkéta. 54. Kakukfarok! 56. Alá. 57. Igeképzés. 58. Szemes takarmány. 59. Fémforgácsoló szerszám. 61. A ménészgazda című regény írója (István). 63. Doktor (röv.). 64. Olyan, mint egy ...; érzéketlen. 66. ... Catholica; katolikus egyházi szervezet. 68. Inni ad. 70. Huszárparancs.

FÜGGŐLEGES: 1. Rangjelző szó. 2. ... Carrere; amerikai énekesnő. 3. ... a csizót; feltalálja magát. 4. A hollandi doboz írója (Ilona). 5. Bécs folyója. 6. Görög betű. 7. Francia részvénytársaság (röv.). 8. Tolvaját szüli! 9. Nevetni kezd! 10. Nem mozdul. 11. ENSZ-főtitkár volt (Trygve). 12. Nagyon régi idős szóból származó. 16. A gondolat befejező része. 17. Arab állam; f. városa: Maszkat. 19. Királyi szék. 22. Plédbe burkolódik. 23. Teremfalak! 26. Negyven rabló babája! 28. Harap. 29. Királyi kincstár. 31. Női név. 33. Szereplő a Star Trek című filmben. 34. Golden ...; San Francisco-i híd. 36. ... Tasman; Új-Zéland felfedezője. 38. Dalra fakad! 40. A nadrág vasalata. 41. Taszít. 43. Ágyú-töltet, tüzérségi lövedék. 44. Szobában rendet teremt. 45. A Tiszába siet! 47. Német tévécsatorna. 49. A vívó forgatja. 50. Gátba ütközik. 53. A fadarab szélei! 55. Úszásnem. 58. Kis mértékben. 59. Meghalt a király! 60. Hegycsúcs. 62. Az oltár közepe! 64. Hajó-rész. 65. Menyasszony. 67. Null-null. 69. Tarolni kezd! 71. Stephen King regénye.

Szerkesztette: Csatlós János

1	2	3	4	E	5	6	7	8	N	9	10	11	12	E
13					14					15				
16				17				18	19	20				
I		21					22			23			24	
25	26		27			28						29		
30		31		32	33						34			
35			36		37					38				
T		39		40					41					M
42	43					44		45			46		47	
48					49					50		51		
52				53						54	55		56	
57			58						59			60		B
61		62			63			64					65	
66				67		68	69				70			71
Z					T					A				

Nem válthatnának retúrjegyet a Mars-telepesek

Szeretné reggelente az Olympus Mons mögül el bújó nap látványára ébredni, vagy kóborolni a Vastitas Borealis végtelennek t n síkságain? Két tudós szerint a Mars kolonizálása nem lehetetlen, a visszaútról azonban le kell mondani.

A *Journal of Cosmology*-ban publikált tanulmány szerint bár nem valószínű, hogy egyhamar emberi expedíció indulna a Marsra, de ha mégis megkezdődne a vörös bolygó kolonizálása, a legideálisabb megoldás több szempontból is az lenne, ha a vállalkozó szellemek csak az odaútra váltanának jegyet. *Dirk Schulze-Makuch* és *Paul Davies* munkájukban kiemelik, hogy a küldetések költségeinek legnagyobb részét a legénység Földre történő biztonságos visszajuttatása tenné ki.

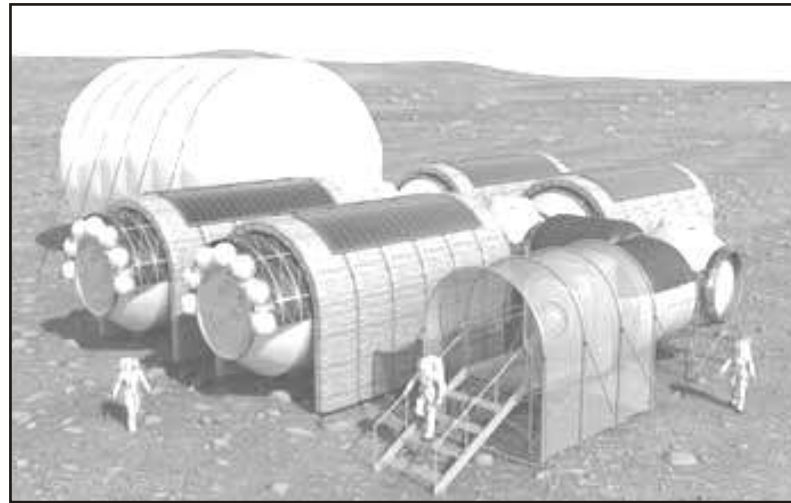
„Elképzelésünk szerint a Mars emberi felderítése csupán a kifelé irányuló utazásokon alapulva kezdődhet meg és haladhat el re” – nyilatkozott *Schulze-Makuch*, a Washington Állami Egyetem asztrobiológus professzora. „Az egyik megközelítés, hogy el ször négy rhajóst küldünk két rhajóval, melyeket ellátunk egy-egy leszállóegységgel és elegendő készlettel egy bázis felállításához a Marson.”

„...k nem sokban különböznenek az észak-amerikai kontinens első fehér telepeseitől, akik úgy hagyták el Európát, hogy valószínűleg soha nem térnek vissza oda” – tette hozzá *Davies*, az Ari-

zona Állami Egyetem kozmológusa. „A felfedező, mint Kolumbusz, Frobisher, Scott és Amundsen, ugyan nem úgy szálltak partra az új földrészekre, hogy ott maradnak, mindazonáltal hatalmas személyes kockázatot vállaltak az új területek felfedezésénél, abban a tudatban, hogy akár az életükbe is kerülhet ez a vállalkozás.”

A szerzők elképzelése szerint az artelepeseket időre újabb készletekkel látnák el a Földről, biztosítva alapvető szükségleteiket, miközben egyre nagyobb tapasztalatot szereznek a bolygón rendelkezésre álló erőforrások kiaknázásában és hasznosításában. Végül a bázis teljes egészében önfenn tartóvá válna, és innentől fogva egy rendkívül kiterjedt gyarmatosító program központjaként szolgálhat.

A tudósok szerint a marsi barlangok ideális menedéket nyújthatnak az utazóknak. „A Mars egészen nagy lávabarlangokkal rendelkezik, melyek közül nem egy viszonylag alacsonyan helyezkedik el, az egykori északi óceán szomszédságában. Ez azt jelenti, hogy jégkészletek rejtőzhetnek benne” – mondta *Schulze-Makuch*. „A jégbar-

langok sokáig megoldást jelenthetnek egy település víz és oxigén szükségleteire. A Marsnak nincs sem ózon, sem mágneses pajzsa, ezért a jégbarlangok egyben menedéket jelentenek az ionizáló és az ultrabolya sugárzástól is.”

A Mars „ment csónakként” is szolgálhatna az emberiségnek egy globális földi katasztrófa esetén, vélik a szerzők, akik szerint egy Mars-kolóniának jótékony politikai és társadalmi hatásai lennének, rendkívül erős egyesítő és lelkesítő erőként szolgálva az egész emberiség számára. A felmérések szerint jelentősen kevesebb akadna hiány. „Az elképzelésünkkel tartott eladások visszajelzéseit szerint sokan vállalkoznának a küldetésre, mind tudományos kíváncsiságból, mind kalandvágyból” – összegezték a szerzők. (*sg.hu*)

COLOSSEUM

Ahogy még sosem láthattuk

Sohasem látott arcát fedte fel a római Colosseum: az ókori amfiteátrum az alagsortól a harminchárom méter magas nézősorokig látogathatóvá vált. Az évente közel ötmillió turistán túl azonban főleg befektetők várnak, hogy teljesen újjászüllessen.

A Colosseum építtetését Vespasianus császár kezdte el i.sz. 72-ben. Az ötven méter magas épülettömb már az ókorban is építészeti mestermunkának számított: arra építették, hogy ötvenötezer nézőt fogadjon be, a színpadon is több ezer emberrel és állattal. Tetejét mobil szerkezet fedte, és a színpadot is tudták mozgatni. Az ellipszis alakú ókori „szórakozó központot” megnyitó száznapos játékokon a színpadot vízzel töltötték fel a megrendezett hajócsatához. Más alkalommal az arénában induló gladiátorok és vadállatok küzdöttek a rómaiak örömeire. A tévhit ellenében azonban a keresztények nem itt, hanem Nerónak a mai Szent Péter bazilikánál álló cirkuszában haltak mártírhálál.

„Ave Caesar, morituri te salutant” – köszöntötték az uralkodót a Colosseum színpadán halálba induló gladiátorok. Az eladás a homokkal beszórt arénán zajlott, a látványt azonban az aréna alatti folyosórendszerben készítették el, ahol a díszletek, öltözékek, állatkezelők sorakoztak. A föld alatti labirintushálózatot 1930-ban kezdték el feltárni, a közönség azonban most elszörölköztetve látja.

A falakon látni, hova ér sítették a díszleteket és a színpadra egyszerre nyolcvan állatot felvívó emel szerkezeteket. Vívezeték is haladt a Colosseum alatt: így tudták megtölteni a színpadot, de a víz a vér lemosására is szolgált.

A Colosseum közel kétezer év óta áll a szabad ég alatt, a római járműforgalom rezgésének és szmogjának közepén. Az aréna alatti részbe most lift viszi a látogatókat, de a rendkívüli élményt nem adják ingyen: a Colosseum alagsorába naponta tíz, 25 fős csoport engednek be, s a 12 eurós belépéjegyben túl még 8 eurót kell fizetni.

Ebben az esztendőben augusztusig naponta 19 ezren tapostak végig a műemléken. A jegybevételből származó évi közel 35 millió euró azonban az állam kasszájába megy, így a Colosseum jövője a befektetéstől függ. Az olasz környezetvédelem az építményt egész környezetével együtt gyalogos övezett nyilvánítaná, különben az amfiteátrumnál az örökös szmogban turistákkal fényképezkedő mai „gladiátoroknak” sem lesz hosszabb az életük, mint eldőlő dőlőjüké. (*mult-kor*)

Meteor okozhatta a nagy chicagói tűzvészt

Egy nyugalmazott fizikaprofesszor szerint nem az istállóban felrúgott lámpás, hanem egy izzó aszteroida okozta az amerikai történelem egyik legnagyobb katasztrófáját, az 1871-es chicagói tűzvészt.

A „Mrs. O’Leary tehene” szinte önálló kifejezéssé vált az angolban; a fordulatot a később nagy tragédiához vezető jelentéktelen véletlenek tréfás megjelölésére szokták használni. A szólás

pítozták: 1871. október 8-án, vasárnap este 9 óra tájt tűz ütött ki O’Learyék istálla közelében. Az erőszakos délnyugati szél miatt a tűz rendkívül gyorsan terjedt az össze-vissza épült faépületeken át a kül-

eredete az 1871-es nagy chicagói tűzvészre vezethető vissza. A katasztrófát követően hivatalos vizsgálat ugyanis azt állapította meg, hogy a fent nevezett háziállat felrúgta a lámpát az istállóban, s ez lobbantotta lángra elbűb az ott feltornyozott takarmányt – majd az amerikai nagyváros komplett belvárosát.

Régóta kering azonban egy másik magyarázat is, mely szerint meteorvihar okozhatta a 300 áldozatot követelő tűzvészt. Volt, aki már 1883-ban emellett érvelt, hogy a föld légkörébe behatolt üstökösdarab csapódott be a közelben, s ennek a tüze terjedt szét városra. Az elméletet most *Robert Wood* fizikus elevenítette fel.

A tűzvész hivatalos története sok forrásból elolvasható. A hatóságok – szemtanúk vallomására alapozva – megállá-

városból egyenesen a belváros, a zsúfolt lakónegyedek és az üzleti központ felé. A helyzet hajnali háromkor szinte kilátástalanná vált: ekkor beomlott a szivattyúház teteje, vagyis megszűnt a városban a víznyomás. A városban pánik tört ki, a csomagok nekilátott a boltok fosztogatásának, amiben nem kis része lehetett annak, hogy a hatóság kiengedte a fogvatartott bűnösöket a lángok nyaldosta börtönéből. A városi legendák később arról is szóltak, hogy a boltosok – köztük ékszerészek, óráskok és kocsmárosok – inkább maguk osztogatták szét készleteiket a járókelőknek, mert számítottak rá, hogy támadásnak esnek áldozatul.

Hétfő délelőtt a tűz elérte a város északi határát, felperzselt földet, romokat és kis híján százezer hajléktalant hagyva maga után. A tüzet a keddi reggel el-

eredés oltotta el – ám addigra Amerika legdinamikusabban fejlődő városa füstölő romhalma volt csupán.

Az elmúlt több mint száz év alatt nem sikerült mindent meggyőzően arról, hogy egy tehén okolható a tragédiáért. Már alig tíz évvel a tűzvész után elhangzott, hogy akár meteor-becsapódás is okozhatta a katasztrófát. Az kétségteljesen az aszteroida-elmélet mellett szól, hogy szinte ugyanabban az órában és ugyanazon a környéken több megmagyarázhatatlan tűzeset is történt. A legdühösebb tragédia a Wisconsin állambeli Peshtigoban történt: gyakorlatilag az egész város porrá égett, s több mint 1200 lelét halálát a lángok között.

Robert Wood szerint a Biela üstökös egyik darabja volt a bűnös. A Biela hat év és kilenc hónap alatt került meg a Napot, ám 1854-ben olyan közel került a Jupiterhez, hogy két darabra hasadt. A Jupiter gravitációja később a kisebb darabot a Föld felé irányította, s az 1871 októberében be is csapódott.

Wood számításai szerint a legnagyobb izzó üstökös-darab a Michigan-tóba csapódott be, a kisebb darabok Chicago, Wisconsin és Michigan területén szóródtak szét és okoztak tüzeket.

Wood szemtanúk spontán gyulladásookról, füst nélküli égésről és az égből hulló „tűzgömbökről” szóló beszámolóival támasztotta alá elméletét. Amennyiben a tűzvész fagyott metánból és acetilénből – azaz rendkívül gyúlékony anyagból – álló meteor-törmelék okozta, ez megmagyarázná a környéken észlelt s kevesebb publicitást kapott egyéb jelenségeket is, pl. a Chicagótól északra keletkezett tüzet, mely 2000 embert tett hajléktalanná, és 4 millió hektárnyi földet perzselt fel. (*mult-kor*)

szel is szép b rrel

Az őszi hős, szeles időjárás nagyon igénybe veszi a bőrünket, ezért ilyenkor különösen oda kell figyelniük rá, hogy ne veszítsen rugalmasságából és hidratáltságából. Hogy megkönnyítsük a dolgot, összegyűjtöttük a legfontosabb őszi bőrápolási praktikákat.

Kezd a radírozással! A nyári intenzív napsütés és a víz szre nagyon kimeríti a bőrünket, ideje hát megszabadulni az elhalt hámsejtektől. A megfelelő hatás érdekében kéthetente radírozd le a teljes testedet. A természetes alapanyagú kozmetikumokat keresd, de akár magad is összeállíthatod a saját bőrradírodat. A mi receptünk: tengeri só keverj össze egy kis tejszínnel, tejjel vagy olívaolajjal, majd dörzsöld végig a testedet. Bár a kezelés nagyon kellemes, túlzásba sem szabad vinni, nehogy felgyorsítsd a bőrsejteképzését.

Hidratálj! A szeles időben a kiszáradás bőrünk egyik legnagyobb ellensége, amely ellen hidratálással védekezhetünk. Fontos, hogy bőrtípusodnak megfelelő krémeket válassz, ellenkező esetben a legdrágább kozmetikum is kárt okozhat. Vízfelvonó hatásuk miatt kerülj a kócosolajszármazékokat tartalmazó hidratálókat! Hasznos tippek: az uborka hidratáló hatása jól ismert, mézzel kombinálva fertőtlenít is, míg tejszínnel keverve kiválóan táplálja a száraz bőrt. A reszelt alma és tojás keverékéből összeállított arcpakolás szintén csodákra képes!

Gyümölcskúra: A gyümölcsök nem csak pakolás formájában kényeztetik a bőrünket. Fogyassz minél több friss zöldséget és gyümölcsöt: az alma, a körte, a szőlő vagy akár a sárgarépa nagyon sok olyan vitamint és ásványi anyagot tartalmaz, amelyek a bőr szépségét és egészségét is biztosítják.

Sok folyadék: A sok folyadék fogyasztása minden időszakra fontos. Ha nem iszunk eleget, felgyülemlik szervezetünkben a salakanyagok, amelyek többek között bőrpőrből is vezet. Figyelj rá, hogy naponta legalább 2 liter vizet, frissen facsart gyümölcs- vagy zöldséglevet fogyassz el.

Forró helyett langyos: Bár a kinti hős után nagyon csábító egy forró fürdő, válaszd inkább a langyos zuhanyt, amely élénkíti a vérkeringést és így frissebbé varázsolja a bőrt. A meleg fürdő ráadásul a bőr természetes védőrétegét is károsítja.

Párologtass! F tésszezonban a lakás levegője is kiszárad, ami szintén rossz hatással van a bőrre. Ez ellen párologtatással védekezhetünk. Adj hozzá egy kis illóolajat, így nem csak a kiszáradást kerülheted el, de fertőtlenítheted a levegőt, ráadásul kellemes légkört is teremthetsz. Tipp: a megfázásos időszakban használd citromfű, eukaliptusz vagy fenyő illóolajokat.

Szépészeti beavatkozások: A kisebb beavatkozásokat is érdemes őszi időzíteni, hiszen nyáron az intenzív napsütésben a legtöbb nem ajánlott, a barnulás miatt ugyanis jobban nyomot hagyhatnak a hegek. Így például most szabadulhatsz meg a zavaró anyajegyektől, de a lézeres szírtelenítés is hatásosabb ebben az időszakra.

(www.egyperces.hu)

Sajtos padlizsánkrémleves

Hozzávalók:

- 2 padlizsán
- 1 hagyma
- 6 gerezd fokhagyma
- 6 háromszög sajt (füstölt)
- vagy 2 tomló füstölt sajt
- petrezselyem
- só
- bors
- 3-4 púpozott ev. kanál liszt

A tálaláshoz: 3 kifli; 4 nagy gerezd fokhagyma; olívaolaj; só.

Elkészítés:

A padlizsánokat megmossuk, és előmelegített sütőben, kb. 200 fokon 1 óra alatt megsütjük. Kicsit várunk, míg langyosra hűl, és késsel lehúzzuk a héját, levágjuk a végét. A többi részét feldaraboljuk, és félretesszük.

Egy lábasban kb. 1 liter vizet melegítünk, beletesszük a padlizsánt, 1 nagyobb, kockára vágott vöröshagymát, és 6 gerezd összevágott fokhagymát. Leveskockával, sóval, borsal ízesítjük, majd takaréklángon, lefedve 10 percig főzzük. A levest lehúzzuk a tűről, hozzáadjuk a 2 csomag tomló sajtot, és botturmix segítségével az egész levest krémesre keverjük.

Hozzákeverünk 3-4 púpozott ev. kanál lisztet, és ismét krémesre turmixoljuk a levest, majd visszatevük a tűre, hogy rotyogjon egyet és besűrösödjön a lé.

A kifliket felkarikázzuk. A fokhagymát megtisztítjuk, átnyomjuk, és egy bögrébe tesszük. Felöntjük egy kis olívaolajjal, és összekeverjük. Egy kiskanállal a fokhagymás masszát a kiflikarikákra kenjük, és finoman megsózzuk az egészét. A levest forrón, a fokhagymás kiflikkel tálaljuk.

Nagybánya, Unirii sugárút 5. sz.
tel. 0262-221038, 0362-802011
www.mara-tour.ro
(A Máramaros áruház autóparkolójával szemben)

SZILVESZTER 2011

ITTHON (hegyi üdülőokban és gyógyfürdőkön) és KÜLFÖLDÖN, európai fővárosokban és meleg éghajlatú helyeken: DUBAI, KUBA, DOMINIKAI KÖZTÁRSASÁG, IZRAEL

- szállítás Ausztriában, Szlovákiában, Franciaországban stb.
- charter járatok Kolozsvárról Egyiptomba és Tunéziába
- kirándulások társasgépkocsival Nagybányáról: Bécsbe, Prágába, Krakkóba, Kijevbe, Münchenbe
- gyógykezelés hazai gyógyfürdőkön 270 lej 2 csillagos, 330 lej 3 csillagos szállodákban 10 nap gyógyfürdő 650 lej 2 csillagos, és 750 lej 3 csillagos szállóban

Repülőjegyek bárhova és bármely légitársaság járataira.

Kerti napló

A faiskolai lerakatokat most töltik fel gyümölcsfa- és szőlőültvényekkel, tehát ilyenkor a legnagyobb a választék és érdemes beszerezni a tervezett csemetéket. Ne feledkezzünk meg az elültetett növények beöntözéséről. A gyümölcsfák gyökerét tiltetés előtt egy napig áztassuk vízben. Assuk, vagy szántassuk fel a talajt.

Jó, ha a szántást nem pontosan ugyanolyan mélységben végezzük minden évben, mert ez ún. eketalpbetegséget okoz, ami azt jelenti, hogy egy kemény, szinte vízzáró réteg keletkezik és a gyökerek nehezen hatolnak át rajta, nagy esztések után pedig a növények sárgulnak a pangó víz által okozott oxigénhiánytól. Kötött talajon nagyon fontos a szántás idejének gondos megválasztása, mert ha túl nedves, akkor igen rögzös lesz a jövő évi magágyunk. Akkor szántassunk, ha a 14-16 cm mélyről vett talajmarokkal erősen összenyomva, majd két ujjunk között összeszorítva darabokra török és apró rögök képződnek belőle. Ha nem tudjuk ujjunkkal összenyomni, mert nagyon kemény, azaz száraz, vagy benyomódik, de nem omlik szét, mert képlékeny, azaz túl nedves, nem szabad a talajra menni és művelni sem. A szántást csak akkor egyenlőssük el, ha tavasszal nagyon korán vetünk, pl. mákot, fokhagymát.

Szántás előtt trágyázzunk! Jó ha 3-4 évente 5-600 kg/100 m² szerves trágyát is adjunk, mert bármilyen is a talajunk ez igencsak a javára válik. A szervesanyag javítja a talaj szerkezetét, növeli a víztartó-, tápanyagbefogadó- és szolgáltató-képességet, javítja a hűgázkódást, a talaj életét. Ugyanakkor 5-6 kg szuperfoszfátot és kálciumot is adjunk mellé ekkora területre.

A legszebb krizantémfajták többsége nem télálló, ezért novemberben fel kell szedni és fagymentes helyen teleltetni. A korai fajták egy része ellenállóbb, azokat nem szokták felszedni. Persze ezeknél is hasznos, ha komposztal, még inkább félérett marhatrágyával takarjuk a talajt. A krizantém jó vízellátású, szerves anyagban gazdag talajt és napos fekvést igényel. Csak a magas növényeket kell karózni. A krizantémoknak nagyon sok változata van, ezek gondozása

igen eltérő. Sok fajtát az időzített virágoztatásra vágott virágnak nemesítettek ki, ezek az év bármely szakán virágoznak, amit elsötétítéssel ill. világítással érnek el. Ezek általában nagy bimbójú fajták, melyeknek a szárán csak egy bimbót hagynak meg, a többi kitorlik. Vannak olyan típusok is melyeknél száranként 4-5 virágot hagynak kifejlődni. Tehát ha egy száron több virágot hagynak meg, azok kisebbek lesznek. Persze nagyon fontos a bőszerű táplálkozás is ha nagyon szép virágot szeretnénk. Vannak cserépben forgalmazott törpe krizantémok is, ezek sok apró virágúak.

A mikulásvirágot mostantól tartasuk 14-15 órán át teljes sötétben és kb. 15 C-on, hogy karácsonyra szép színesek legyenek a fellevelei.

Zsilinszky Pál
okl. kertész-mérnök
(Kertpont.hu)

ÚJHAJRÁ

Ismét a szenátus tanügyi bizottságánál az oktatási törvény

Az Alkotmánybíróság szerdán elutasította a kormánynak a tanügyi törvény feletti felelősségvállalását. Alkotmányos indokokat talált, mondván, hogy egy parlamenti vita alatt levő törvénytervezet elfogadásának proceduráját a kormány nem vállalhatja át. Király András szakállamtitkár szerint a felső oktatás módját szabályzó fejezet vitája ki fogja váltani az indulatokat a bizottságban.

Király András RMDSZ-es oktatási államtitkár a Transindex kérdésére elmondta, most az fog történni, hogy a szenátus tanügyi bizottsága folytatja azt a munkát, amit eddig is őrísi időhúzással végzett. Szerinte a fő probléma az, hogy valószínűleg a 2011/2012-es tanévre sem lesz egy új tanügyi törvény. Most gyakorlatilag ugyanott vagyunk, ahonnan elindultunk: nincs új oktatási törvény, amely a következő tanévben érvénybe léphetne.

„Ha a szenátus tanügyi bizottsága belátja, hogy fel kell gyorsítania a munkáját, és legfennebb egy hónapon belül elfogadásra terjeszti el az új tanügyi törvényt, – persze, egy olyan formában, ami megfelel a mi elképzeléseinknek – akkor még lesz annyi idő, hogy az ügymond másodlagos törvénykezést, vagyis a módszertanokat ki lehessen dolgozni” – mondta.

Mint ismeretes, az RMDSZ szorgalmazta a nemzeti kisebbségek számára elnyös oktatási törvény felelősségvállalással történő elfogadását. A kormány által kidolgozott verzióban ugyanis az szerepel, hogy a nemzeti kisebbségek speciális tankönyvek alapján tanulhatják a román nyelvet, illetve a román földrajzot és történelmet saját nyelvükön írt könyvekben is sajátíthatják el.

Emellett a kisebbségi oktatásban

résztvevők fejkvótájának kiszámításakor nagyobb szorzót alkalmaznak, ezáltal védve a kisebbségi oktatási intézmények fennmaradását.

Az új oktatási törvény esetében a szenátus tölti be a döntő fórum szerepét. Király szerint 75%-os annak az esélye, hogy a felső ház a kormány által elfogadott, a kisebbség számára elnyös formában szavazza meg az oktatási törvényt. Egyébként az államtitkár, aki a szenátusban a kisebbségi oktatásra vonatkozó fejezetek vitáját vezeti, elmondta, a román nyelv speciális tankönyvek alapján való tanításának kérdése sem a szenátus bizottságában, sem a képviselőházban nem szított vitát, azonban Románia földrajzának és történelmének a kisebbségek nyelvén történő tanítása már érzékenyebb pont.

„A mi szempontunkból ez adhat aggodalomra okot, azonkívül számos más olyan kérdés létezik, amelynek esetében a szenátus tanügyi bizottsága teljesen másképp döntött, mint a képviselőház: visszaállították a 4-4-4-es rendszert: négy év elemi, négy év gimnázium, és négy év a középiskola. Sőt, a 9 kötelező osztály után (ide tartozik az óvodai előkészítő csoport, szerk.) vezették be a további négy évet, ezzel 13 év lett egységesen a kötelező oktatás” – tájékoztatott Király. (a Transindex nyomán)

B seacu és a nemzeti érdek

Hetekkel a választási botrány után – amikor nem is ültek annyian a képviselőház termében, mint ahányan szavaztak... Az ellenzék meg azzal vádolta Roberta Anastase házelnököt, hogy elcsalta az elektronikus szavazást, meghamisítva az eredményeket, s azóta nem hajlandók részt venni a Tisztelet Ház ülésein, legalábbis amikor a házelnök asszony elnököl – újabb furcsa eset történt a sok vihart megért román parlamentben: megszavazták az alapélelmiszerek áfájának öt százalékra való radikális csökkentését. Azzal indokolták, hogy a folyamatosan elszegényedő lakosságon is segíthetnek valamelyest ezzel a törvénnyel. Szavazták azt is, hogy ne sújthassák adóval a 2000 lej alatti nyugdíjakat, de nem csak az ellenzék szavazta meg, hanem a nagyobbik kormánypárt és a csatolt erők (RMDSZ, függetlenek, nemzetiségiek) is. A demokrata liberális párti honatyák később azzal védekeztek, hogy véletlen (?) volt az egész, egyszer en rossz gombot nyomtak meg, mire a sajtó azzal vádolta őket, hogy felelőtlenek, fogalmuk sincsen, miről szavaznak, csak nyomogatták a gombokat. Az esetleges „véletlenek” szerepét ezúttal ki lehet zárni, hiszen egy, kettő, tíz honatya, a szociális érzékenységük különösen elhűsült kormánypártiak tényleg rossz gombot nyomhattak meg, de ilyen arányban

ez már egyszer en elképzelhetetlen. Egy egész frakció és a szövetségesek nem szavazhatnak mindannyian – tévedésből...

Ami azt jelenti, hogy a kormánypárti képviselő kíméliznek és mellébeszélnek, mert egyszer en nem merik vállalni döntésük következményeit.

A furcsa szavazás Traian B. Seacu államfő is felhozta, aki „mérgezett” kormánypárti többségről beszélt, a képviselő felelőtlenességét, figyelmen kívül hagyta róta fel, s kifejtette, hogy felelős államfőként, nem mindig áll a parlamenti többség oldalán, hanem a nemzet érdekeit tartja szem előtt. Ezért, salamoni döntéssel, nem írja alá a törvényt, visszaküldi a parlamentnek. B. Seacu akkor is így gondolkodott, amikor elhárította és figyelmen kívül hagyta a szociáldemokrata-RMDSZ többséget, nem nevezte ki az elmúlt viharos szónöjelöltjüket, Klaus Johannis miniszterelnöknek.

Aminek meg is lett a következménye. Májig szenvedjük a kalapból ismét elhúzott Emil Boc és a hirtelen összegegründölt parlamenti többség áldásos tevékenységét. Hogy a Klaus Johannis vezette kormány milyen lett volna, nem tudjuk meg soha, azt viszont, hogy Emil Boc kormánya milyen, tapasztaljuk. Az elégedetlenség napról napra nő, sokasodnak a tüntetések, s az államfő népszerűsége 9,8 százalékra, a miniszterelnöké 6,8 százalékra csökkent. A jövő pedig nem tudjuk, mit rejtget, de közeledik az elkerülhetetlen változás.

Bogdán László, Háromszék

Kötelező lesz magyar nyelven is kiszolgálni az ügyfeleket a postán

Kötelezővé válik a kisebbségi nyelvek használata az ügyintézésben a Posta kirendeltségeiben azokban a településeken, ahol a kisebbség számaránya meghaladja a lakosság 20 százalékát – adta hírül a Krónika című napilap.

A lap Moldován Józsefét, a távközlési minisztérium államtitkárát idézi, aki bejelentette, hogy a Román Posta igazgatótanácsa korábban elfogadta a kisebbségi nyelvhasználatra vonatkozó határozatot, s jelenleg ennek kivitelezését vizsgálják.

Az államtitkár arra hivatkozva szorgalmazta a határozat elfogadását, hogy a posta közszolgáltatást végez, így a Románia által is elfogadott Európai Regionális és Kisebbségi Nyelvek Chartája értelmében köteles a kisebbségek nyelvhasználatát biztosítani minden olyan helységben, ahol a kisebbség számaránya meghaladja a 20 százalékot.

Az állami vállalat igazgatótanácsa által elfogadott határozat feltételezi a kétnyelvű táblák, feliratok, útmutatók használatát, emellett az ügyfelekkel kapcsolatba kerülő alkalmazottaknak ismerniük kell a kisebbség nyelvét.

Moldován József elmondta, hogy a határozat gyakorlatba való átültetése hosszabb időt vesz igénybe, hiszen meg

kell vizsgálni, mekkora többletkiadást jelent a kétnyelvű táblák, feliratok kiállításának. Emellett még ki kell dolgozni a formanyomtatványok, iratok két- vagy többnyelvűségének módszerét. Az államtitkár reméli, hogy az intézmény jövő évi költségvetésébe belefoglalják a többletköltségeket, és már 2011 elején átültetik a határozat egy részét a gyakorlatba.

Az államtitkár szerint a Posta székhelyföldi kirendeltségeinél esetlegesen már eddig is érvényesült a kétnyelvűség, de az a fontos, hogy ez a teljes intézmény számára is kötelező érvényű legyen. (Duna TV)

APRÓHIRDETÉS

FESTMÉNYEKET VÁSÁROLÓK. A hirdetés érvényes egész évben. Tel.: 275793, 0740.685721.

• Külföldi GYJT VÁSÁROLÓK: régi, antik tárgyakat, festményeket, ezüst tárgyakat, falórákat, zseborákat, bronzszobrokat, 1945 előtti könyveket és képeslapokat. Tel.: 0741-986855

A.F. IOSIP TEMETKEZÉSI VÁLLALAT

Horea utca 6. szám,
tel. 0262-213855; 0769-664082;
0731-302042; 0745-337534;
0743-158455

Nagybányán ingyenes szállítás.

Kiadja a GENIUS Kft. Nagybánya

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

430143 Nagybánya
Ráti utca 3. szám
Tel/fax: 00(40)262-218.204
http://www.hhrf.org/busz
http://telekihaz.erdely.org
e-mail: ujszo@frauenbach.alpha.net.ro

Igazgató: Soltz Anna
Főszerkesztő: Szilveszter Mária
Főmunkatársak: Dávid Lajos, Deák László, Simori Sándor, Tamási Attila
Számítógépes tördelés: Deák László, Dávid Lajos, Tamási Attila
Nyomdai kivitelezés: Bauer Artúr, Szabó Angéla

Készült a GENIUS Nyomdában

Hirdetés a postahivataloknál és a lapkiadóhivataloknál – 41.020 –
Kéziratokat nem adjunk meg és nem küldünk vissza. Az ajánlatok csak megadandó címre kerülhetnek, és a szerkesztőség felelősévé válik a kéziratokért.
A szerkesztőség fenntartja az írások szellemi és tartalmi jogait.
Árnyékolták a képek.
– ISSN 1221-1056 –

Forma-1

Nem kell féltetni a Hungaroringet - egyel re

A Forma-1 versenynaptárában marad 2011 után is a Magyar Nagydíj, ezt a sportág els számú fejese, Bernie Ecclestone jelentette ki. A bolgár projekt nem vet véget sem a török, sem a magyarországi versenynek.

Régóta fel szeretne kerülni Bulgária a Forma 1-es világbajnokság térképére, és úgy t nük, déli szomszédjaink már ebben a hónapban véglegesíthetik a hosszútávra szóló szerz désüket a sportág kereskedelmi jogait birtokló Ecclestone-nal (fotó). Id közben Bogdan Nikolov, a Bolgár Motorsport Szövetség elnöke úgy fogalmazott, hogy, amennyiben k bekerülnek, a magyaroknak és a törököknek már nem szükséges a 2012-es verseny megszervezésével bajlódniuk, ám ez teljesen valótlan. AZ MTI kérésére Frank Tamás, a Hungaroring Sport Zrt. alelnöke elmondta, hogy nincs ok az aggodalomra, hiszen hétf n beszélt az angol vezet vel. Ecclestone ugyan meger sította a hírt, miszerint tárgyal a bolgárokkal, de ez semmilyen vonatkozásban nem érinti a magyar vagy a török futam jövőjét. A magyarországi Grand Prix-nek amúgy is szerz désé van egészen 2016-ig.

Hogy ezt követ en is rendeznek-e Forma 1-es futamot az anyaországban, nehéz megjósolni, az viszont biztos, hogy meredek lesz felvenni a versenyt a többi, pályázni készülő országgal. Idén Dél-Korea került be, jövőben pedig India debütálhat, miközben többek között az oroszok is nyomulnak. A Budapest mellett fekv pályát m ködött vállalat vezérigazgatója ráadásul a Magyar Televízió m sorában nemrégiben azt tette szóvá, hogy kevés állami támogatást kapnak: „Folyamatos fejlesztési kényszerek vannak, s ezeket a Hungaroring Sport Zrt. az elmúlt id szakban saját forrásból próbálta megvalósítani. Ez azonban hosszabb távon nem m ködök, mert kölcsönöket kellett felvenni, s ez eléggé nyomasztja a társaságot. Tudomásul kell venni, hogy utoljára állami nagyberuházás akkor volt a Hungaroringen, amikor a nyolcvanas évek közepén felépült a pálya” – közölte Gyulai Zsolt, aki szerint, habár nincs még vészhelyzet, a fejlesztések elengedhetetlenek.

A Hungaroring 1986 óta része a sorozatnak, a pálya építkezési munkálatait rekordszámba men nyolc hónap alatt fejezték be. Els ízben a brazil Nelson Piquet diadalmaskodott a Magyar Nagydíjon, míg a körrekordot Sebastian Vettel tartja 1:18.773-mal. A legtöbb futamgy zelmet ugyanakkor Michael Schumacher szerezte meg, szám szerint négyet. (sportoldal.ro)

NAGYIDŐK FOCIJA

100 éves a NAC
Erdélyi Öregfiúk – Magyarországi Öregfiúk gálamérkőzés Nagyváradon

13 november 14:00 órában szombat

Fővédnök: Schmitt Pál, a Magyar Köztársaság elnöke

Nagyvárad, Bodola Gyula Stadion
www.nagyidokfocija.com

DÍSZ Buzánszky Jenő, Jemel Imre, Szepesi György, Albert Flórián vendégek, és még sokan mások...

JEGY 7 Ron

www.sportoldal.ro

www.bookline.ro

Könyv, DVD, CD, játék, drogéria. Házhoz szállítás Erdélybe!

Kortárs szépirodalom hete

Hét kiadó több mint 600 féle könyvét kínálja fél- és negyedáron a Bookline.ro internetes áruház a Kortárs szépirodalom hete keretében. A november 7-ig tartó nagyszabású akció ideje alatt a bolti árnál jóval olcsóbban lehet megvásárolni a marosvásárhelyi születésű Bartis Attila kötetét (Amir l lehet; A csöndet úgy; A Lázár apokrifek), a kolozsvári Szilágyi István regényeit, de Rakovszky Zsuzsa, Darvasi László, Grecsó Krisztián, valamint a szatmárnémeti születésű, Kossuth-díjas Kovács András Ferenc nemrég megjelent m veivel is a bolti árnál lényegesen olcsóbban találkozhat az olvasó.

A kortárs magyar irodalom legjava mellett a külföldi irodalmi nagyságok kötetei is fel vannak vonulva ugyanitt. A Budapest Nagydíjjal kitüntetett Ljudmila Ulickaja, valamint a Nobel-díjas Gabriel García Márquez, illetve Paulo Coelho, Linn Ullmann, Anna Gavalda és Pier Paolo Pasolini legkeresettebb kötetei is megtalálhatóak a több száz könyvet felvonultató akcióban.

A posztumusz Oscar-díjas Heath Ledger-r l született életrajzi kötet (Janet Fife-Yeomans: Heath Ledger élete) is 25%-os kedvezménnyel kapható november 7-ig, akár csak a Fernando Morais tollából született Coelho élettörténet.

A Rita Monaldi és a Francesco Sorti által jegyzett történelmi krimisorozat eddig megjelent három kötetete a Veritas, az Imprimatur és a Secretum is 30% engedménnyel rendelhet meg most.

A Bookline a futárszolgálattal szállítja házhöz a megrendelt könyvet, DVD-t, CD-t Erdély bármelyik településére. A www.bookline.ro-n leadott rendelés a csomag átvételekor, készpénzben fizetend .

Kortárs szépirodalom hete

25-50% kedvezmény
2010. 11. 07-ig

Kortárs szépirodalmi művek jelentős kedvezménnyel

részletek >

A Ferrari F1-f nöke esélye egyenl séget ígér 2011-re

Két futam ugyan még hátravan a 2010-es F1-szezonból, s Alonso révén (de akár még gyártóként is) bajnokessé lyes a Ferrari, Stefano Domenicali csapatf nöke mégis a jövővel foglalkozott egy brazil lapnak nyilatkozva. „A pilótáinknak szem el tt kell tartaniuk a csapat érdekeit. Felipe (Massa) is természetesen tiszta lappal indul, de tudva, hogy a Ferrari a legfontosabb.”

Massa teljesítménye idén messze elmarad Alonsoétól. A Német Nagydíjat megnyerhette volna, akkor azonban tiltott csapatutasítás ide, tiltott csapatutasítás oda, muszáj volt elengednie a pontversenyben jobban álló kollégáját. A Ferrari megúsza holmi pénzbüntetéssel...

„Abszolút bízunk benne. Massa kiváló sof r és kiváló csapatember” - mondta Domenicali. „Tudja, hogy vele vagyunk. Nem hiszem, hogy csupán a Bridgestone gumik miatt nem képes kiadni magából a maximumot. Meg kell értenünk, mi áll a háttérben.”

Massa a hungaroringi balesete óta nem a régi. Az id mér kön és a versenyeken sem bírja tartani a lépést a legjobbakkal.

Az oldalt összeállította: Deák László

SPORTVILÁG

Szó